

EMEK YAYINLARI

DEMBİR DERGİSİ

**Yazan ve Hazırlayan
Özkan Günal _ Emine Aytül Erol**

**Düzenleyen
Emine Aytül Erol**

**Tasarım
Özkan Günal**

**SAYI-26
Şubat 2017**

Yaradılış

**EMEK YAYINEVİ
İhsaniye Mah. 2. Er Sok. Agora Kapalı Pazar Alanı Sit.
No: 8 F Blk Z-152 Nilüfer/Bursa
Tel: 0(224) 241 03 22**

**info@emekyayinevi.com
www.emekyayinevi.com**

©2017 Emek Yayınevi

**Eserin tüm yayın hakları Emek Yayınevi'ne aittir.
Yazılı izin olmadan kısmen veya tamamen hiçbir yolla kopya edilemez,
çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.**

Ücretsizdir, parayla satılmaz.

İçindekiler

Giriş

Ey Kamil'an, Ey Arif'an, Ey Aşık'an, Ey Derviş'an, Ey Sadık'an, Ey Muhib'ban.

Bu dergi Nam-ı Damperli, Halil İbrahim Baki Hz'nin gönlünden, gönlümüze ektiği mana zevklerinin, yine O'nun hizmetiyle yeşerip zuhura gelişindeki anlatımları içermektedir. Dergimizin yirmi altıncı sayısının konusu, **Yaratılış**... Bakara suresi 117 ayeti kerimde,

Allah, gökleri ve yeri eşsiz, örneksiz ve ilk olarak yaratandır. Bir işin olmasını istediği zaman, o şeye sadece "Ol!" der. O, hemen olur.

AYIN RÖPORTAJI

Demir: Yaratılış olağan üstü olması ve aşkla şiirsel güzellikte yazılmasından dolayı bir destandır. Bu destan büyük bir ustanın eseridir. Ustayı, amacını ve eserini daha iyi anlayabilmek için bu destanın en başına Hz Resulullah'ın "Allah var idi onunla birlikte hiçbir şey yok idi" diye tarif ettiği o Dem'e ve sonrasında neler yaşandığına bir ışık tutabilir misiniz efendim?

SİZDEN GELENLER

Bir müşkülle başladı her şey!

Murat mesaisini bugünlük bitirmiş, günün vermiş olduğu yorgunlukla çarşıya doğru ilerliyordu. Biraz da düşünceliydi. Bandırma'da gün boyu yağmur yağmış, yağmurun yağmasıyla etrafa yayılan mis gibi toprak kokusunu derin derin içine çekiyor, adeta kokuyu düşüncelerine katk yapıyordu. Bugün işyerinde insanın yaratılış hadisesi ile ilgili muhabbet edilmiş ve konu kafasına takılmıştı. Aslında daha önceden de bu konu onda hep soru işaretleri oluşturuyordu. Onun için bu konuyla, daha bir ilgilendi.

MAKALE

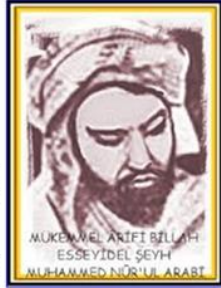
Seyyid Pir Muhammed Nurül Arabi Hazretleri

RİSALEYİ NOKTA-TÜL-BEYAN Bismillahirrahmanirrahim

On Yedinci Bölüm.

Kemal-i İnsan Ey Talip-i âşik! Hakikatten ve hikmetten bu kadar şerh muhabbeti dinlemedin, bununla işin bitti ve insanın kemalini bildin sanma! Zira ki insanı kâmilin ne olduğunu bilmezsin, belki işitmedin bile. Fenafillâha ermedin ki...

Ey yar, insanı kâmil olur ki; Hak Teâlâ'nın bütün sıfatıyla sıfatlanmış ola. Her vakit ki Âdem Hakk'ın kemali sıfatlarıyla sıfatlandı, ol insan kâmil olur. İnsan-ı Kâmil olan kutup olur ve kutup âlemde bir olur ve Hakk'ın sıfatının mazhar-ı tamamı kutuptur. Ve kutubun batnında on sekiz bin âlem hardal tanesi gibidir. Şimdi sen de kendi özüne insaf etyle, cehaletini ve benliğini bırak ve gör ki

Mısri Niyazi Hz İrfan Sofraları

On Sekizinci Sofra

Bismillahirrahmanirrahim.

Yüce Allah Kur'an'ı Kerim'in Nisad suresi 116 ayetinde,

Allah kendisine şirk koşulmasını affetmez, bunun dışında dilediğini affeder

xx Muhammed suresi 19 ayetinde,

Bil ki Allah'tan başka Tanrı yoktur

BİTİM

Değerli okuyucu,

Emek Yayinevi, Demir dergisinin 2017 yılı ikinci, toplam yirmi altıncı sayısını okuduğunuz için emeği geçenler olarak hepimize çok teşekkür ederiz. Umarız okuduklarınızın **Yaratılış**la olan bakışınızda katkısı olmuştur.

Yaratılışlık, bilmek isteyen Allah'ın Kendisini bilinirliğe çıkartmasıdır ki varlık âlemi dediğimiz bilinirlik âlemi olduğundan, her ne var ise ispat olan, Allah'ın bilinirliğidir. Bizler bilme özelliği ile yaratılmışlar olarak bilmek ve bilmelik zıttıyla var edilmişleriz ve bu sayede âlemde yani bilinirlikte bilgisiyle muhatabız. Bilginin vücutlanmış hali olan yaratılışlık madde boyutuna madde olarak çıkınca özündeki bilgisi bilinir kalmış olduğundan, bilen insan bilgiden bilineni bilmeğe başlar. İşte insan "Ansen" olmaklık olan bu özelliğiyle yaratılışlık bilgisinde bilinir olan Rabbinin bilmeğe başladığına bu bilişle, gayrişikiz bilme olarak şahadet gerçekleşir. Yaratılışlığı bilen kendisini bilemez. Allah'ı bilmek ve tanımak yaratılışlığı bilip tanımakla mümkündür.

AYIN KONUSU

Yaratılış...

Yaratmak bir nesneyi yokluktan yani yokluk dediğimiz bilginin henüz bilinir hale çıkmamış boyutundan, varlık sahasına çıkarmaktır ki yaratmak Allah'a mahsustur ve varlık sahası dediğimiz de Allah'ın yaratmasıdır.

Evreni ve evrendeki bütün varlıkları yaratan Allah'tır. En küçük varlıklardan gökteki aya, güneşe, yıldızlara kadar her şeyin yaratıcısı O'dur, O'na aittir. Allah'ın yaratma sıfatına "**Tekvin**" denir. Tekvin, var etmek, yaratmak manasındadır ki bu da Allah'ın bir sıfatıdır. Cenab-ı Allah işini zatına tâbi, zatıyla sabit olan sıfatlarıyla yapar. Bu sıfat, yaratılmış eşyanın sıfat oluşu değil yaratmayı gerçekleştirdiği sıfatıdır. Yüce Allah tekvin sıfatı ile dilediği herhangi bir şeyi yoktan var eder veya var iken yok eder. Kendisinden başka hiçbir şeyin olmadığı boyuttan, Kendisiyle birlikte her şeyin var olduğu boyuta geçiş, sadece Kendisiyle mümkündür yani yaratmadan önce sadece Kendisi vardı, Kendisinden başka var olan ikinci bir şeyi, ikinci bir şeye bakıp, ikinci bir varlık olarak yaratmamıştır ve halen Kendisidir. Kehf suresi 51 ayeti kerimde,

MEYDANIN ÇOCUKLARI

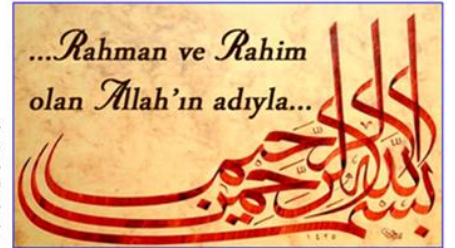
Hüseyin Can 9 Aylık

İsmail Güldal 1 yaşında

KUR'ANI KERİMİN KENDİSİNİ ANLATIŞI

Yaratılış...

İşte Rabbiniz olan Allah budur. O'ndan başka İlah yoktur. Her şeyin yaratıcısıdır, öyleyse O'na kulluk edin. O, her şeyin üstünde bir vekildir. (Enam Suresi, 102) Gökleri ve yeri bir örnek edinmeksiz yaratandır... (Enam Suresi, 101) Bir şeyi dilediği zaman, O'nun emri yalnızca: "Ol!" demesidir; o da hemen olur. (Yasin Suresi, 82)

Mümin?

Sabır iki türdür, birisi korkudan diğeri imandan hâsıl olur. Bu şuna benzer, karşına birisi çıktı seksen kiloluk ağır sıklet boks şampiyonu adam başladı sana sövüp saymaya baktın ben buna sabretmezsem beni helak eder dedin ve korkudan sabrettin, bir de karşına birisi çıktı bir yumrukta yere serebilirsin, o da aynı hakaretleri yapıyor, ona da aynı sabrı göster bakalım! İşte, sabır imandandır dedi Resulullah. Olaylara ve hadiseler tahammül edebilmek, sabredebilmek...

Sen bilemezsin ki arkasından ne gibi bir güzellik çıkacak. Sabretmezsen arkasındaki güzelliği göremezsin. "Şer diye yorumladıklarınızın hayır, hayır diye yorumladıklarınızın şer olmadığını nereden biliyorsunuz" diyor ayette. Bunun için bütün veliyullahın hayatı sabırla geçmiştir. Sabır, tahammül... Hemen isyan, feryat, şikâyet olmamış onların hayatında. Kimi kime şikâyet edeceksin, nasıl şikâyet edelim biz bu yollarda şikâyet etmek için mi bulunuyoruz?

**Nam-ı Damperli,
Halil İbrahim Baki Hazretleri**

Âşıklık yolundaki tüm canlara selam olsun...

*Halil nazar eyle her an
Aşikâr eyledi sultan
Sırrullahı üryan bulan
Bizden size selam olsun*

***Gönlümüz, Gönüller sultanı, Melami Mürşid-i Kamil'i
Namı Damperli Halil İbrahim Baki Hz İle birlikte.***

Giriş

Ey Kamil'an, Ey Arif'an, Ey Aşık'an, Ey Derviş'an, Ey Sadık'an, Ey Muhib'ban.

Bu dergi Nam-ı Damperli, Halil İbrahim Baki Hz'nin gönlünden, gönlümüze ektiği mana zevklerinin, yine O'nun hizmetiyle yeşerip zuhura gelişindeki anlatımları içermektedir. Dergimizin yirmi altıncı sayısının konusu, **Yaradılış**... Bakara suresi 117 ayeti kerimede,

Allah, gökleri ve yeri eşsiz, örneksiz ve ilk olarak yaratandır. Bir işin olmasını istediği zaman, o şeye sadece "Ol!" der. O, hemen olur.

denilerek, yaratılmanın nasıl gerçekleştiği ve ne olduğu anlatılmaktadır idrak eden kalplere. Bizler yaratılmanın ne olduğunu anlamak yani ayeti kerimede vurgulanana görebilmek için ayete şartsız bakmalıyız. Bizlerin kendimizle kıyaslayarak anlamlandırdığımız yaratılma, var olandan, var olup henüz zahire gelmemiş olanı zahire getirişimiz şeklindedir ki bu anlamlandırma gerçeğin önündeki zan perdesidir. Yaratılmış olanla yaratılmayı kıyaslayarak yapılan hatalı yorumdur. Allah'ın yaratmasını, bir zanaatkârın killi toprağı alıp, döner tablasına yatırıp, suyla ıslatarak döndürürken eliyle de toprağı şekillendirerek çömlek, tas, vazo gibi bir eşyayı oluşturması gibi anlıyorsak asla gerçeği algılayamayız. Toprak var, tabla var, su var, zanaatkâr var ve tüm bunlarla yapılan eşyayı yapabilme bilgisi var. Zanaatkâr var olanlarla zaten batında var olanı görülür hale getirmiş olur, yaratmış olmaz. Allah'ın yaratmasını anlayabilmek için duruma şu gözle bakmalıyız! Toprak yok, tabla yok, su yok, Kendisi var başka hiçbir şey yok. Cenab-ı Resulullah efendimize sordular,

- ***Ya Resulullah! Allah âlemleri yaratmadan önce ne hal üzerineydi?***
- ***Ne altında hava vardı, ne de üstünde! Allah vardı, Allah'la birlikte hiçbir şey yoktu!***

Cevabını verdi. Evet, yaratılma gerçekleşmeden evvel Allah ile birlikte mümkün olan mutlak yokluk halini anlamalıyız. Varlığın var oluşu da yok oluşu da Allah ile birlikte mümkündür. Cenab-ı Allah, var olan bir şeyle, var olan bir şeyi örnek alarak, var olan bir ortamda görülür kılmamıştır. Kendi zatı ilmiyesinde batın olan Kendisine ait olan özelliklerin bilgisini yani Kendisini bildiği bilgiyi vücutlandırmıştır. Yaratılan, yaratıldığı cevher, yaratıldığı ortam dâhil tümü, Allah'ın Kendisindeki Kendisine ait bilgiyi vücutlandırmasıyla var olmuştur ve olmaktadır. Bu sebeple varlık âleminde var olan, içerisindeki isimler, suretler, sıfatlar, vücutlar, fiiller, bilgiler, düşünceler, hayâller, istekler dâhil tümü yaratılmışlık olup, Allah'ın bilinme isteği keyfiyetince o olmaklığıyla bilinirliğe çıkışıdır. Ayeti kerimede, ***"Allah, gökleri ve yeri eşsiz, örneksiz ve ilk olarak yaratandır"*** denilerek işaret edilen gerçeklik burasıdır. Gökler ve yer yani yaratılmış olan tümlük, eşsizdir çünkü Allah bir olduğundan hiçbir yaratılan bir diğerinin aynısı değildir ve her an geçen zaman diliminde bir önceki de olamaz çünkü eşsizdir. Örneksizdir çünkü yaratılan yaratmanın yaratması olup, yaratan daha önce var olanla, var olana göre yaratmamış, yaratılmışlığa çıkmıştır ve yaratılan ilk olarak yaratılmıştır.

Ayetin devamında, ***"Bir işin olmasını istediği zaman, o şeye sadece "Ol!" der. O, hemen olur"*** denilerek işaret edilen ise, yaratılmanın kendiliğinden ve yaratan Allah için mecburiyet olmayıp tamamen Allah'ın isteğine bağlı olduğu vurgulanırken, yaratması için sadece "Ol!" demesinin yeterli olduğuna dikkat çekilmektedir. Oluşum, Allah'ın "Ol!" emrine tâbî olarak gerçekleşir. Allah, "Ol!" demeden hiçbir oluşum kendiliğinden olamayacağı ve "Ol!" emrine tâbîlikte hemen oluverdiği için iradenin yaratılana değil yaratana ait olduğu beyan edilmektedir ve Allah, yaratılmışlığı yaratmış ve kendi haline bırakmış olmadığından dolayı her an gerçekleşen her olgu, bizim zaman algımıza göre Allah'ın yaratmaya devam edişidir. Cenabı Allah, Kendisindeki bilinirlik bilgisini, her an bir oluşumun gerçekleşmesiyle bilinir kılmaktadır. Bizler, kendimiz de dâhil neyi biliyorsak bildiğimiz yaratılan olmasıyla Allah'ın bilinirliğidir. Her isim, her fiil, her sıfat, her vücut Allah'ın yaratması olup bilinirliği olmasıyla yaratılma Allah'ın fiil tecellisidir.

Aşk u niyazlarımla

**Vuslat bahçesine girmek
Açılmış güllerin dermek
Murada maksuda ermek
Ne güzelmiş ah ne güzel**

**Küntü Kenz sırrına ermek
Bahri ummanlara dalmak
Dostun deminde dost olmak
Ne güzelmiş ah ne güzel**

**İnsana kendin tanımak
Cümle nispetten arınmak
Müstakim üzre bulunmak
Ne güzelmiş ah ne güzel**

**Sırrı Hüda'ya erişmek
Vahidi Hakta bilişmek
Cemali yarla sevişmek
Ne güzelmiş ah ne güzel**

**İbrahim bu zevke ermek
Anka kuşunu dinlemek
Hüsnü cemalin birlemek
Ne güzelmiş ah ne güzel**

**Varlık dediğimiz yapılanlardır
Her an ayrı şende esma alışır
Zuhur edişinde fiiliyattır
Yaratılma denen Senin tecellin.**

**Varlık dediğimiz sıfatlanmandır
Görme duyma kelam diri olmandır
İradeyle ilim Kudretullahtır
Yaratılma denen Senin tecellin.**

**Varlık dediğimiz vücutlanmadır
Bütün görülenler Mevcudullahtır
Zahire gelişte cümlesi kaptır
Yaratılma denen Senin tecellin.**

**Fail mevsuf mevcut Zikrullahındır
Şehadet deminde ilahlığındır
Fakir'den bilinen Halil'ullahtır
Yaratılma denen Senin tecellin.**

AYIN KONUSU

Yaradılış...

Yaratmak bir nesneyi yokluktan yani yokluk dediğimiz bilginin henüz bilinir hale çıkmamış boyutundan, varlık sahasına çıkarmaktır ki yaratmak Allah'a mahsustur ve varlık sahası dediğimiz de Allah'ın yaratmasıdır. Evreni ve evrendeki bütün varlıkları

yaratan Allah'tır. En küçük varlıklardan gökteki aya, güneşe, yıldızlara kadar her şeyin yaratıcısı O'dur, O'na aittir. Allah'ın yaratma sıfatına "**Tekvin**" denir. Tekvin, var etmek, yaratmak manasındadır ki bu da Allah'ın bir sıfatıdır. Cenab-ı Allah işini zatına tâbî, zatiyla sabit olan sıfatlarıyla yapar. Bu sıfat, yaratılmış eşyanın sıfat oluşu değil yaratmayı gerçekleştirdiği sıfatıdır. Yüce Allah tekvin sıfatı ile dilediği herhangi bir şeyi yoktan var eder veya var iken yok eder. Kendisinden başka hiçbir şeyin olmadığı boyuttan, Kendisiyle birlikte her şeyin var olduğu boyuta geçiş, sadece Kendisiyle mümkündür yani yaratmadan önce sadece Kendisi vardı, Kendisinden başka var olan ikinci bir şeyi, ikinci bir şeye bakıp, ikinci bir varlık olarak yaratmamıştır ve halen Kendisidir. Kehf suresi 51 ayeti kerimede,

Ben onları ne göklerin ve yerin yaratılışına, ne de kendilerinin yaratılışına şahit tuttum.

denilerek beyan edilen bu gerçekliktir. Dikkat edilmesi gereken, yokluk ve varlık kavramlarının yaratılmış bize kıyasla zikredilmesidir. Görülür hale gelmesi ve yeniden görülmez boyuta geçiş olarak kullanılır ki Allah'a tevhitte var ve yok aynı anlamdır. Her şey Allah'ın tevhitliğinde gerçekleşen tecellilerdir. Balığın, denizin içinde var olup, yaşayıp, yok olması nasıl denizin içinde olduğundan dolayı balığa kıyasla balık denizin içinde var ve yok olmuştur ama denize tevhitte hep vardı vardan var oldu ve hala vardır çünkü varlık denizdir, bunun gibi. Yüce Allah'ın bu âlemleri yaratıp yok etmesi, kullarını yaratıp yok etmesi, tekvin sıfatının tecellisiyle olur. Yüce Allah âlemleri yaratan ve terbiye edendir. Yaratmasında tamamen serbesttir. Dilediğini var eder, dilediğini yok eder, yaratmak O'na zor gelmez. Kur'an-ı Kerimin Ali İmran suresi 47 ayetinde şöyle buyrulur,

Allah dilediğini yaratır. Bir işe hükmedince ona sadece "Ol" der o da oluverir.

Allah'ın yaratması her an devam etmektedir. Allah mutlak güç ve kudret sahibidir. Yaratmak için başka bir güce ve araca ihtiyaç duymaz. Yaratmasından dolayı kimseye karşı sorumlu değildir. Allah her şeyi bir ölçüye göre ve bir düzen içinde yaratmıştır ve hiçbir şey boşuna yaratılmamıştır, başıboş bırakılmamıştır. Yaratılmış olan her şey, yaratan Allah'ın varlığına, birliğine ve gücüne işaret eder. Cenab-ı Allah, Haşr suresi 24 ayeti kerimede,

O Allah ki, yaratandır, kusursuzca var edendir, 'şekil ve suret' verendir. En güzel isimler O'nundur. Göklerde ve yerde olanların tümü O'nu tesbih etmektedir. O, Aziz, Hâkim'dir.

diyerek, yaratmasının nasıl gerçekleştiğini beyan etmektedir. Yaratılmışlığın sonsuzluğu, ki burada sonsuzluk kavramı dâhi kelama getirebilmek için kullanılan sınırdır aslında, Allah'ın sonsuzluğuna delildir. Bizler yaratılmış olarak yaratılmışlıkta, yaratan Allah'ı bilebiliriz, tanıyabiliriz, görebiliriz lakin cümle ibaresiyle ifade edilen tüm yaratılmışlığı algılayamazken Allah'ı Kendiliği olarak algılamak asla mümkün değildir. Hiçbir zerre yoktur ki o zerre Allah'ın yarattığı olmayıp, kendi iradesi, ilmi ve kudretiyle kendisini var etmiş olsun. Eğer bu mümkün olsaydı o zaman Allah bir değil iki olacağından o zerreye de Allah dememiz gerekirdi.

Bu sebeple varlık âleminde varlığa çıkmış olan her ne varsa Allah'ın yaratmasındandır ve Allah kendisinden ayrı bir ikincilik yaratmamış, yaratılmışlığa çıkmıştır ki çıktığı yaratılmışlık dahi anlatmak içindir çünkü çıktığı yer de Kendisidir. Yaratılmayı anlamak için,

“Cenab-ı Allah, zatından zatına sıfatlanmıştır”

sözünü anlamış olmak gerekir ki zatından zatına sıfatlanmasındaki sıfat Allah'ın hüviyetidir. Yaratma, Allah'ın zatına mahsus olup yaratılmış olanın yani kendi özelliklerini nicelik ve nitelik açısından Allah'ın esma boyutunda, görülür ve bilinir kılmasıdır. Bu hakikat, zâtı, sıfatı, esması ve fiili yani varlık Allah ismi ile bilinir ki zatına tevhitte yaratılmadaki var ve yok oluş aynı anda gerçekleşmektedir. Yaratılan cümle, zatında, yaratılmışlıktaki aynı haliyle mevcuttur lakin batındır. Varlığın varlık sahasında var olmaya başlaması, görülmesi, bilinmesi, isimlenmesi onu zikredilen hale getirir. Hakikat yönüyle zikredilen yine Kendisidir. Cümle O olduğundan, bizlerin yaratılmayı anlamasının en kolay ve güzel yolunu yine Cenab-ı Resulullah Efendimiz,

Nefsine arif olan ancak Rabbine arif olur

diyerek göstermiştir. İnkârı mümkün olmayan yaratılmışlık gerçeğindeki var olan kendiliğimizden, yaratılmayı anlayarak yaratan Rabbi anlamak gerekir. Kendimizi anlamadan Rabbi anlamak, kendimizi bilmeden Rabbi bilmek, kendimizi görmeden Rabbi görmek mümkün değildir çünkü kendimiz ve Rab iki ayrı varlık değil bir varlığın zuhurudur. Bildirildiği kadar bilmek, işittirildiği kadar işitmek, gösterildiği kadar görmek geçerlidir. Hicr suresi 21 ayeti kerimde,

Hiçbir şey yoktur ki, hazineleri Bizim Katımızda olmasın; ancak onu belirlenmiş bir miktar olarak indiririz.

denilerek bu gerçeklik beyan edilmektedir. Ayeti kerimede zikredilen “Bizim katımız” beyanı Cenab-ı Allah'ın, Kendiliğini yaratılmanın gerçekleşmediği haldeki Kendiliği olarak zikrettiği boyut olup, yaratılmışlık Kendiliğinde zaten mevcut durumda olduğundan hiçbir şey yoktan var olmamıştır. Yok kavramı dahi mana içermektedir. Bizim aklımıza göre olan yok kavramı Allah'a tevhitte de yok olsa idi varlık olmazdı. Bizlerin, kendimizin bilinmesi için kendimize ait olan ve bizi bilenecek yapan özelliklerimizi anlatmamız neticesinde nasıl ki batınımızda olan bilgi, kelâm olarak zahire geliyorsa yani biz konuşurken kelimeler ses olarak çıkıyorsa, işte Cenab-ı Allah'ta kendisini anlatırken, kelimeleri yaratılmışlık olarak zahire gelmektedir. Bu yüzden,

Yaşam Allah'ın Kendisini muhabbet edişi, eşya bu muhabbette kelimadır, İnsan muhatabı olan.

Allah ile var ve mümkün olan tüm yaratılmışlık, aslı yönüyle O'nu tanıtmak içindir. Şimdi, birisi çıksa ve ismimizle seslenip “Falanca kim?” diye sorsa, ona cevaben “Benim” deriz. “Kendini anlat” dediğinde ise kendimizi anlatmaya başlarız ve önce yaptığımız işleri, sonra sıfatlarımızı ve daha sonra vücudumuzu gösterip “İşte benim” deriz. Mesela bu kişi Bülent berber olsun diyelim,

- Bülent hanginiz?
- Benim,
- Kendini anlatır mısın?

- *Berberlik mesleği yapıyorum, dükkânıma gelenlerin saçlarını ve sakallarını kesip düzeltirim, dükkânımı sabah erken açıp akşam geç saatlere kadar çalışırım. Liseyi bitirdim, berber olmak istedim, işte karşındakiyim.*

Şimdi ne yaptı berber Bülent? Fiillerinden, sıfatlarından ve vücudundan bahsederek kendisini anlattı. İşte Cenab-ı Allah'ta kendisini fiillerini, sıfatlarını ve suretlerini zahire getirerek bilinmek için anlatmaktadır. Cenabı Allah, kutsi hadisinde,

Ben gizli bir hazine idim. Bilinmeye muhabbet ettim ve bilinmek için halkı yarattım.

derken, bu gerçeğe işaret etmektedir. “Ben gizli bir hazine idim” beyanı bize Allah'ın teklifini işaret etmektedir. Allah, “Gizli bir hazineydim” derken, Kendisinin Kendisi olarak mevcut halindeyken, Kendisini bildiği bilginin zatı ilmiyesinde batında cem halde olduğunu yani henüz yaratılmanın zahirî yönüyle gerçekleşmediğini beyan etmektedir. “Bilinmeyi muhabbet ettim” sözü ise, batında mevcut bulunan bilgisini muhabbet etmeye başlamasını, yaratılmanın zahire çıktığını anlatmaktadır. Allah, zatından zatına sıfatlanınca sıfatlar açığa çıktı, sıfatlar açığa çıkınca Kendisinde mevcut her ne var ise bilinirliğe çıkmış oldu.

Bu sebeple, bizler, bilinirlikte bilecek özellikte yaratılmış ahsen ziynetini taşıyan insanlar olarak yaratan Allah'ın bilinirliğinde, bilinirlikle muhatap olmayla, Allah'ın Kendisini muhabbet edişine muhatabız. Cenab-ı Allah, bilinmeyi murat ederek kendisini anlatmaya başlamasıyla zahire çıkan ilk yaratılmışlık olarak yani Allah Kendisinden ayrı ikincillik yaratmadığı, yaratılmışlığa çıktığı için zahire ilk Muhammedî nur olarak çıkmıştır. Cenabı Resulullah efendimiz bu gerçeklik için,

Allah'ın ilk yarattığı benim nurumdur

demektedir. Allah, ilk olarak Muhammedî nur olarak zahire çıkmış, sonra da nurda batın olan cümle yaratılmışlık olarak o nurdan zahire gelmiştir. Bunu şöyle bir örnekle anlatmaya çalışalım. “***Cenab-ı Allah, bilinmek isteğiyle yani görülmek isteğiyle kendisine bir ayna yarattı ve sonra o aynanın karşına geçip aynada oluşan yansımada kendisini seyretmeye başladı.***” İşte, ayna, Muhammedî nur olup, yansıma ise cümle yaratılmışlıktır. Şimdi, âlem ayna, âlemde görünen Allah'ın bilinirliği olan bilginin vücutlanmasıyla aynaya bakan Allah'ın yansıması olmasıyla âlem Muhammedî nurdur ki Muhammedî nur, Allah'ın gerçekliği, Allah'ın sırrıdır.

Muhammedî nur doğduğunda, O'nun sırrı görülür oldu gönül gözü sahiplerince.

Gönül gözü sahiplerince varlığı anlamak, Allah'ı anlamaktır derken ifade etmeye çalıştığımız gerçeklik tam olarak budur. Bu sebeple yaratılmışlığı anlamak için yaratılmanın ne olduğunu iyi anlamlıyız. Bizler, yaratılmışlık derken hiçbir zaman ikincillikten söz etmiyoruz. Yaratılmışlık derken Tek olan Allah'ın birliğe çıkışından bahsediyoruz. Nereye baksak, ne görsek, ne işitsek, ne bilsek, ne sevsek, neyle

muhabbet etsek, istisnasız tümü Allah'ın yaratılmışlık olmağına bakıp, görüp, işitip, sevip, muhabbet ediyoruz. Kendini anlatışında ortaya çıkan kelimelerden seni işitmemiz gibidir yaratılmışlıkta Allah'ı işitmemiz. Yaratılmışlık, yaratılmışlığın içerisinde her an devam ettiği için her an yeni bir bilgi vücudlanarak bilinir hale gelmektedir. Her iş, her sıfat ve her suret Allah Kendisini anlatmaya devam ettiğinden var olabilmektedir. Her ne görüyorsak o görülen Allah'ın o olmağını bilinir hale getirişidir. Şimdi kendimize bakalım ve görmeye çalışalım!

Varlık âleminde var olmaya başlamadan önce Allah'ta, Allah'ın biz olma özelliği olarak bulunan bilgiydik ve bu bilgi, bizim mineral halimizle birlikte ölüncüye kadar geçen tüm evrelerimiz şeklindeydi. Babadan anneye geçen halimiz, annede tek bir hücre haline gelen boyutumuz, bu hücrenin çoğalıp bilinçli bir vücut olduğu boyutumuz, dünyaya geldiğimiz bebek boyutumuz, büyüdüğümüz boyutumuz, şimdiki boyutumuz ve daha ileriki boyutlarımız, tümü hangi boyutsa o boyut olma halimizle zaten zatında bilgi olarak var olduğu için varlık âleminde var olabilmektedir. Elini kaldırdığında, elin havaya kalkışındaki tüm evrelerinin zaten sende elin havaya kalkmadan önce de var oluşu gibi düşün! Cenabı Allah bu evreleri yüce Kur'an'ı Keriminde,

86/5-6-7 Öyleyse insan neden yaratıldığına bir baksın. Fıskırıp çıkan bir sudan yaratıldı. Bu su, bel ile kaburga kemikleri arasından çıkar. 77/21,22 Sonra onu belli bir süreye kadar sağlam bir yerde tuttuk. 6/28 Onları biz yarattık ve eklemlerini biz bağladık. 3/6 O, sizi rahimlerde, dilediği gibi şekillendirendir. Ondan başka ilâh yoktur. O, mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir. 3/14 Sonra nutfeyi bir alaka (embriyo) yarattık, derken o alakayı bir mudga (bir çiğnem et parçası halinde) yarattık, derken o mudgayı bir takım kemik yarattık, derken o kemiklere bir et giydirdik, sonra onu diğer bir yaratık olarak teşekkül ettirdik. Yapıp yaratanların en güzeli olan Allah, pek yücedir. 40/67 "Sizi önce bir topraktan, sonra bir damla sudan, sonra bir alaka'dan yaratan, sonra sizi bir bebek olarak çıkaran, sonra güçlü kuvvetli bir çağa erişmeniz, sonra da ihtiyarlar olmanız için yaşatıp büyüten O'dur. İçinizden kimi de daha önce vefat ettiriliyor. Belirli bir süreye ulaşasınız ve aklınızı kullanasınız diye."

diyerek anlatmaktadır. Şimdi, bizim bir damla su halimiz Allah'ta bir damla su halimiz olarak mevcut olduğu için zahire bir damla su halimiz mevcut olabildi. Rahimde şekillendiğimiz halimiz olarak Allah'ta bilgi halinde mevcut olduğumuzdan rahimde şekillenebildik ve devamındaki halimiz yine Allah'ta bilgi olarak mevcut olduğundan Allah o bilgisiyle bilinirliğe çıkınca bizler bebek olarak zahire gelmiş olduk. Hatta bugün bizi çağırırken zikredilen ismimiz, babamızın koyduğu isimdir. Örneğin ismimiz Mehmet olsun bize Mehmet ismi koyulduğu için bugün Mehmet deniliyor. Babamız Mehmet yerine Ahmet koysaydı bugün bize Mehmet değil Ahmet denilecekti gibi bir durum söz konusu bile değildir. İsmimiz dünyada doğmadan ve bize isim konulmadan önce, Allah'ın zatı ilmiyesinde de Mehmet olduğu için Allah, Mehmet olma özelliği bilinsin diye Mehmet olarak zahire gelerek Mehmet'liğini bilinir kılmış olduğundan adımız Mehmet koyuldu. Bizim şu anki halimiz, bir önceki, halimize göre birbirinin aynısı olmadığı gibi bir önceki halimize göre şu anki halimiz henüz zahire gelmemişken Cenab-ı Allah, şu anki halimizi bilinsin diye zahire getirdiğinden şu anki halimiz varlık âleminde olmaktadır. Bir sonraki halimiz için de aynısı geçerlidir. Allah, Kendisinde mevcut olan bizim bir sonraki halimizi muhabbet edince biz bir sonraki halimiz olarak bulunmaya başlayacağız. Allah, Kendisinde olanı varlık sahasında zahir etmez ise varlığın varlık hali ve var olduğu varlık sahası var olamaz. Yaratma her an gerçekleştiği için bize göre zaman vardır ki zaman en küçük dilimiyle dahi bir sonrası için Allah'ın bir sonrasını yaratmasıyla var olabilir.

Ey insan! Varlığının var oluşu da, devamlılığı da, yok oluşu da sana göre var, devamlı ve yok olurken Allah'la mümkündür. Allah'sız var olamaz, yaşayamaz, yok olamazsın. Varlığını yaratan Allah, yaşamını her anıyla yaratan Allah, yokluğunu yaratan da Allah'tır. Sen, sen olarak kendini kendi iradenle yaratmadığın gibi yok da edemezsin. Var etmek de, yok etmek de Allah'ın işidir. Sen, Allah'ın her saniyesiyle yaratmasına bakarak ve Allah Kendisinden ayrı ikincilik yaratmayıp yaratılmışlığa çıktığından dolayı, Allah'a bakarken gördüğünün Allah olmaması körlüğündesin.

Sen, Allah'ın sen olma özelliğini yine sende sana ispat edişiyile muhatapsın. Allah, sana Kendisini sende, sen olmaklığıyla muhabbet ediyor işitiyor musun? Kaf sütresi 16 ayeti kerime,

Andolsun, insanı biz yarattık ve nefsinin ona verdiği vesveseyi de biz biliriz. Çünkü biz, ona şah damarından daha yakınız.

diyerek bize bu hakikati haykırmaktadır ki Cenab-ı Allah, Kasas suresi 88 ayeti kerimede bizlere,

Allah'tan başka ilah edinme, O'ndan başka ilah yoktur.

diyerek uyarmaktadır. Ayrıca, Nahl suresi 51 ayeti kerimede,

Allah, "İki ilâh edinmeyin. O, ancak bir ilahdır. Onun için benden, yalnız benden korkun" buyurdu

demektedir. İki ilah edinmek, bizi Allah yarattı derken kendimize müstakillik vermek olan, Allah'ın yaratılmışlığa çıkışıyla, bilinirliğe çıkışındaki hali olan ilahlığını yani varlığını sahiplenerek kendimizi ilahlaştırmaktır. Allah, yaratırken aslında Kendi dışında bir şey yaratmamıştır. Allah, bilinmeyi istediğinden, Kendisini bildiği bilgiyi vücutlandırmıştır. Bu sebeple varlığın varlığa gelişi Kendisinin varlık âlemine tenezzül edişidir ve Kendisinden ayrı bir varlık yoktur. Zuhruf suresi 84 ayeti kerimede bu hakikat,

O, gökte de ilâh, yerde de ilâh olan bir Allah'tır. O yegâne hüküm ve hikmet sahibidir, her şeyi hakkıyla bilendir.

denilerek anlatılmaktadır. Gökte ilah oluşu varlığının Kendiliği olarak var oluşudur ki burada gök, henüz yaratılmışlığın varlık sahasına çıkmadığı hal olarak zikredilirken deniliyor ki Allah, varlığı yaratmadan önce de Kendi varlığıyla, varlığının dayanağı, ihtiyaçlığı, evveli ve sonu olmaksızın vardı. Yer olarak zikredilen ise yaratılmışlığın varlık sahasında var olmasıdır ki, yerde de ilah oluşunun vurgulanmasıyla, bizlere varlığın var oluşu Allah'ın varlığını var kılışı olduğundan varlık yaratılmadan önce de Allah'tan başka ilah yoktu, yaratılmış haliyle de Allah'tan başka ilah yok denilmektedir. İman ve itikata göre, Allah'tan başka ilah olmadığına göre, ki Peygamber efendimizin tebliğ ettiği tevhit olan İslam buna şahit olmaktadır, yaratılmışlığa Allah'tan ayrı varlık anlamı yüklemek şirktir çünkü ayrılık yoktur, yaratılmışlıkta Allah'ı bilmek insan olmanın farzıdır. Cenab-ı Allah bu gerçeklik için, Kasas suresi 70-72 ayeti kerimelerde,

O öyle Allah'tır ki, kendinden başka hiç bir ilah yoktur. Önünde de sonunda hamd O'nundur. Hüküm de O'nundur. Siz ancak O'na döndürülüp götürüleceksiniz. De ki: Eğer Allah üzerinizde geceyi ta kıyamete kadar fasılasız devam ettirse, Allah'tan başka size bir ışık getirecek ilah kimdir? Bana haber verin. Hala dinlemeyecek misiniz? De ki: Eğer Allah gündüzü kıyamete kadar aralıksız devam ettirse, size içinde dinleneceğiniz bir geceyi, Allah'tan başka getirecek ilah kimdir? Bana haber verin. Hala görmeyecek misiniz?

Tecelli edenle, tecelli ve tecelli edilen Kendisidir. Hüküm onundur yani yaratarak yaratılmışlığa, bilinirliğe ve bilmekliğe çıkan O'dur. Varlığımızın varlık âleminde var oluşu, varlığın her isim, her iş, her sıfat ve her vücutla devamlılığı ve yok oluşu O'nun muradıdır. Bizler bu gerçeği anlayıp kendimizde şahit olma özelliğine sahip Allah'ın Kendisini bilme özelliğiyle tecellisi olanlar olarak bu sorumluluğu taşıyoruz. Ali İmran suresi 18 ayeti kerimde,

Allah, şahadet etti: Muhakkak ki O'ndan başka ilâh yoktur. Melekler ve ilim sahipleri de adaletle şahit oldular ki, O'ndan başka ilâh yoktur, O Aziz'dir, Hâkim'dir.

denilerek, işaret edilen, adaletle Allah'a kendisinden şahit olan ilim sahiplerinden olmalıyız. Allah'ın Kendisinden başka ilah olmadığına şahadet edişi, Kendisinden ayrı bir varlık yaratmadığını, yaratılma dediğimiz şahadet âlemine, yaratılma dediğimiz Kendisini bildiği bilgiyi vücutlandırarak bilinirliğe çıktığını beyan etmesidir. Allah, bu beyanla her ne biliyor, görüyor, işitiyor, tutuyor, seviyor, zikrediyor, istiyorsanız, tüm bu yaratılmışlığın Kendisi olduğunu beyan ederken, bizlerin de tüm yaratılmışlıkta ona şahit oluşumuz, yaratılış gayemiz doğrultusunda tevhidi yaşayor oluşumuzu anlatmaktadır.

Anlatmaya çalıştığımız gerçeklik, yaratılmışlığın Allah'ın yaratması olup Allah'ın yarattığından ayrı olmadığı gibi yaratılanın, yaratanın yaratılmışlıkla zahire gelmiş olduğudur. Allah'ın tecelli edince görülür olması gerçeğini, varlığın onun tecellisi olduğu gerçeğiyle anlayabiliriz. Bunu her yaratılanın kendi ismi ve fiili, sıfatı ve suretiyle örneklendirebiliriz. Sen, isminle, fiilinle, sıfatınla, vücudunla Allah'ın sen olmağının zahirliğisin. Ağaç, ağaç olmağının, dağ, dağ olmağının, taş, taş olmağının, toprak, toprak olmağının, su, su olmağının, ateş, ateş olmağının, hava, hava olmağının zahiridir. Kısaca, yaratılmış her ne varsa tümü mevcut haliyle o hal olmağının zahirliğidir. Bu sebeple, Allah'tan başka ilah yoktur, olamaz da. Yaratılmışlık, bilinmeyi murad eden yaratıcı Allah'ın Zatından zatına sıfatlanışındaki sıfat olduğundan âlem, sıfatlar âlemidir ve Allah'ın yaratması Kendisindeki bilgiyi bilinirliğe çıkartmaya devam edişiyle devam etmektedir. Tekvin sıfatının Sübuti sıfatlar içinde zikredilmesinin sırrı burada yatmaktadır. Sübuti sıfatlar, Allah'ın yaratılmışlıktaki tecellisidir ki zatî sıfatları ile Kendiliği olarak yalnız kendisine mahsustur. Allah, bilinirliğe bilecek olmasıyla tecelli ederken Sübuti sıfatıyla tecelli eder ve insan ismini alır. İşte varlık, sıfatlarla mümkün olduğundan ve insan işini sıfatlarıyla yaptığından ve her iş yeni bir yaratma olduğundan dolayı Tekvin, Sübuti sıfatlar içinde zikredilir.

Yaratılma, ismiyle, fiiliyle, sıfatıyla ve vücuduyla bir bütün olarak yaşamın içinde sürekli akıp giden muhabbetle sürekli söylenen hece, kelime, cümle olmaktadır. Cenab-ı Allah, kendisini muhabbet ettiği sürece de yaratılma devam edecektir. Bu sebeple, Allah ve yaratılmadan söz ederken aslında bir bütünlükten söz ettiğimiz için tevhit, sadece vahdet değil kesrette vahdettir ve kesret olan yaratılmışlık

yaratanın zuhuru olduğundan cümleden bilinen Allah'tır. Cümle yaratılmışlığı bireyselleştirmek ve Allah'ı yaratılmışlıktaki tevhitliğiyle zikrederken yaratılmanın olmadığı haldeki ismiyle, yaratılmanın olmadığı tevhitliğin zikrinde ise yaratılmanın olduğu ismiyle zikretmek sadece gerçeği anlamayıp zan yürütmektir. Yaratılmışlık gerçeği, Allah var, Allah ile birlikte her şey var ve hiçbir şey yoktur. Ey Hakk'ın zahirliğinde bir anlayış olan insan! Bu gerçeği fark ettiğinde, nefsinden ancak Rabbine arif olmaya başlayacaksın. Hu...

Aşk u niyazlarımla.

**Hak bir gevher yaratdı kendünün kudretinden
Nazar kıldı gevhere eridi heybetinden**

**Yidi kat yir yaratdı ol gevherün nûrından
Yidi kat gök yaratdı ol gevherün bugından**

**Yidi deniz yaratdı ol gevher tamlasından
Tagları muhkem kıldı ol deniz köpüğinden**

**Muhammed'i yaratdı mahlûkat şefkatinden
Hem Alî'yi yaratdı mü'minlere fazlından**

**Gâyıb işin kim bilür meger Kurân 'ilminden
Yunus içdi esridi ol gevher denizinden**

**Her neye baksa gözün bil sırr-ı Sübhan andadır
Her ne işitse kulağın mağz-i Kur'an andadır**

**Her şey'e mahlûk gözüyle baksan ol mahlûk olur
Hak gözüyle bak ki bi-şek nur-ı Yezdan andadır**

**Kesret-i emvaca bakma cümle bir derya durur
Her ne mevci kim görürsün bahr-i umman andadır**

**Vahdeti kesretde bulmak kesreti vahdetde hem
Bir ilimdir ol ki cümle ilm ü irfan andadır**

**İbret ile şeş cihetden görünen eşyaya bak
Cümle bir ayinedir kim vech-i rahman andadır**

**Söyleyen ol söylenen ol gören ol görünen ol
Her ne var a'la vü esfel bil ki canan andadır**

**Mazhar-ı tammı veli Âdem yüzüdür şübhesiz
Küh-i zatı hem sıfatı cümle yeksan andadır**

**Haşr u neşr ile sırat u duzah u malik azab
Hem dahi Rıdvan u cennet hur i gilman andadır**

**Görünen sanma Niyazi'nin heman sen mülkünü
Gönlü bir viranedir kim genç-i pinhan andadır**

AYIN RÖPORTAJI

Dembir: Yaratılış olağan üstü olması ve aşkla şiirsel güzellikte yazılmasından dolayı bir destandır. Bu destan büyük bir ustanın eseridir. Ustayı, amacını ve eserini daha iyi anlayabilmek için bu destanın en başına Hz Resulullah'ın "Allah var idi onunla birlikte hiçbir şey yok idi" diye tarif ettiği o Dem'e ve sonrasında neler yaşandığına bir ışık tutabilir misiniz efendim?

Özkan Günal:

Haşr suresi 24 ayeti kerimede Cenab-ı Allah,

O, yaratan, yoktan var eden, şekil veren Allah'tır. Güzel isimler O'nundur. Göklerdeki ve yerdeki her şey O'nu tesbih eder. O, mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir.

buyurmaktadır. Yoktan var eden ibaresini anlayabilmek için bir varlığı başka bir var ile kıyaslayarak var veya yok hükmü vermekten arınmak gerekir. Bizler kendisi var olan ve algıları varlık âleminde gelişenler olarak yokluğu dahi bir varla kıyaslayarak anlayabiliyoruz ki yokluk, kıyaslanan varın dahi olmayışıdır. Şimdi bunu şu şekilde anlamaya çalışalım. Biz varız ve bizimle birlikte içinde bulunduğumuz ortam var, bu ortamda türlü türlü eşyalar var, hava var, sıcaklık var, ışık var ve tüm bunlar bizim algılarımızın açık olduğu maddeselliktir. Şimdi, içinde bulunduğumuz ortamdaki eşyaları bir bir kaldıralım! Masa, sandalye, halı, sehpa, bardak her ne varsa kaldıralım. Sonra, üzerinde oturduğumuz koltuğu kaldıralım ve ayağa kalkalım, odada bizden başka hiçbir şey kalmasın. Yokluk gerçekleşti mi? Hayır, daha geride içinde bulunduğumuz oda, soluduğumuz hava ve ışık mevcut. Işığı kaldıralım, havayı kaldıralım, odayı kaldıralım. Engin bir sessizlik ve karanlıkla baş başa kaldık lakin hala yokluk gerçekleşmedi. Karanlığı ve sessizliği de kaldıralım, geriye sadece biz kalalım ve en son kendimizi de kaldıralım ki tam yokluk gerçekleşsin. İşte, biz olduğumuz sürece yokluk bize göre asla tam anlamıyla gerçek anlamına ulaşamayacaktır. Yokluk bizim yokluğumuzla anlaşılması mümkün olandır çünkü biz yoksak yokluk, biz varsak varlık zahirdir ve her ikisi de aynıdır yani yokluk diye bir şey asla mümkün değildir. Yokluğu anlamak için kendimizle kıyaslamak değil kendimizin yokluğunu anlamamız gerekiyor.

Cenab-ı Resulullah efendimize, "Allah âlemleri yaratmadan önce ne hal üzerineydi" diye sordular, O da "Allah, âlemleri yaratmadan önce ne altında hava vardı ne de üstünde, Allah vardı Allah'la birlikte hiçbir şey yoktu" cevabını verince İmam Ali Efendimiz "Her an öyle" demiştir.

Yok ve var kavramları aynı olgunun iki farklı boyutunda aldığı isimdir. Yokluk dahi varlıktır ki varlık, varlığının evveli ve sonu olmayan, varlığının dayanağı olmayan, varlık dediğimiz her varın aslının kendisi olan Cenab-ı Allah'ın mutlak varlığıdır. Her şey Allah ile birlikte vardır ve Allah ile birlikte yoktur. Varlık, var haliyle Cenab-ı Allah'ın zatî ilmiyesinde var iken yok haliyle de zatî ilmiyesinde vardır. Sözü söylemeden önce bizim bilincimizde var oluşu, söyleyince zahire gelişi, söylem bitince yok oluşu aynı vardır. Nisa suresi 126 ayeti kerimde Cenab-ı Allah,

Göklere ve yerde olanların hepsi Allah'ındır. Allah, her şeyi kuşattıcıdır.

demektedir ki burada kuşatma, suyun buzu kuşatması gibi bir kuşatmadır. Buzun içinden suyu alırsak ne olursa, varlığın içinden de Allah'ı alırsak o olur yani geriye buzun kalmadığı gibi varlığın kalması da mümkün değildir. Buz suyun bir haliyle zahire gelişidir, buz suyun buz olma halinin bilinirliğe çıkışıdır. Buz suda su buz haline gelmezden evvel de vardır, gelince de vardır eriyince de vardır, buz sudur. Varlık, asıldır, yokluk ise vardan zuhur eden ve yine ona dönen söylemdir. Yokluk, zatî ilmiyede mevcut olup maddî vücudu olmayandır çünkü zatî ilmiyenin dışında bir şeyin varlığı ve yokluğu asla mümkün değildir. Bu da demektir ki yokluk varlığın içindedir. Yokluk varlığa, varlık da yokluğa perde olmuştur. Ayanı sabite denilen budur yani zatî ilmiyede eşyanın ezelden beri aynı haliyle bulunduğu hakikatleri. Hakikati bulmak insanın dünyaya gelişinin yegâne amacıdır. Bu amacın varlık ve yokluk ile yakından bir ilişkisi bulunmaktadır ki hakikati bulmaktaki amaç yokluğumuzu bulup o yoklukta varlığın keşfidir! Varlığın yani şahadet keşfinin yolu ise önce yok olmaktan yani var zannından geçmekten geçer. Kendi benliğini yok eden insan ise yokluk makamına erişir, Yunus sultan bu hakikat için,

***Her bende ben diyen Allah'tır
Sen çık aradan kalsın yaratan***

demektedir. Dünyaya gelen her zat gördüğü, öğrendiği ve yaşadığı olaylar neticesinde kendinde bir varlık ve benlik kazanır, ancak bu benlik, Hakk'a ait olan benlik olmayıp bu benliği aradan çıkarmadıkça ardında bulunan hakikate erişemez. Önce kabı boşaltmak gerekir ki yeniden dolsun. Peygamber efendimiz,

Yokluk, benim iftiharımdır

demektedir. Peygamber Efendimiz Mirac mucizesinde Cenab-ı Allah'a gitti. Cenab-ı Allah kendisine sordu,

- *Habibim bana hediye ne getirdin?*
- *Ya Rabbi Sende olmayanı! Sen Ganisin, Ben fakirim. Fakirlikle geldim, yokluğumla geldim.*

Allah'ın o kadar hoşuna gitti ki,

- *Ya Habibim! Bana çok makbul bir hediye getirdin.*

dedi. Onun için, kişi yokluğunu bilmek kadar irfan sahibi olamaz. İşte yokluk, bizim kendi yokluğumuz olup hakikatte mutlak varlığın içinde Cenab-ı Allah ile birlikte her daim var olmaktadır. Her şey Allah'ın tevhitliği içindedir. Anlaşılmalıdır ki Cenab-ı Allah yüce zatından yine yüce zatına sıfatlandığı için zatî ilmiyesinde Kendisini bildiği bilgiyi bilinirliğe çıkartmaktadır. Allah, âlemleri yaratmazdan önce sadece

Kendiliği ile bulunmaktaydı yani Allah var idi Allah ile birlikte hiçbir şey yok idi. Allah, kendisinden ayrı bir ortama, kendisinden ayrı bir varlık meydana getirmemiştir. Kendisidir, Kendisine, Kendisini bilinir kılmıştır. Yaratılmış cümle varlıkların her birisi bir bilginin vücutlanmasıdır ve o bilgi olmaklığıyla zatî ilmiyede her ne ise şimdi de aynen odur. Bu sebeple varlık âleminde mevcut olan her şey O'nun Kendisini bildiği bilginin yine Kendisinde bilinirliğe çıkışı olduğundan her bilinen, görülen, işitilen, sevilen, keşfedilen hep Kendisidir.

Dembir

Kelam zahire çıkınca ikiymiş gibi görünür, tüm mesele budur. Ali İmran suresi 109 ayeti kerimde bu hakikat,

Göklerde ve yerde olanların hepsi Allah'ındır. Bütün işler Allah'a döndürülür.

denilerek beyan edilmektedir. Şimdi, Cenab-ı Allah bilinmeyi murad edince, Kendiliğinde Kendisini bildiği ne kadar bilgi var ise tüm bu bilgileri bilinirliğe çıkartmasına bizler yaratılma diyoruz. Bu bilgiler zatî ilmiyesinde ne ise şimdi de aynı o ve çıktığı âlem dahi Kendisi olduğundan varlık ve yokluk sadece birer esma olmaktan öteye gidememektedirler. Allah'a tevhitte her şey zatındaydı ve hala zatındadır. Bizler, bize göre yorumlayarak algılamaya çalışıyoruz. Bu sebeple yaratılmayı anlamak, Yaratana anlamaktır. Bizler, Hakk'ın zahirliğinde bulunan anlayıştan ibaretiz ki bu anlayış da yine Allah'ın tecellisinden dolayı mümkündür. Allah vardı, içinde bulunduğu bir ortam vardı ve Allah, içinde bulunduğu artama kendisinden ayrı bir şey yarattı değil, Allah kendisinde, kendisine yaratılmışlığa çıktığı için her şey O'nunla O'nda vardır veya yoktur. Allah, inkârı mümkün olmayan varlığıyla tenzihlikte iken, inkârı mümkün olmayan varlığıyla teşbihe çıkmıştır ki çıkmak dahi anlatabilmek içindir. Maide suresi 120 ayeti kerimde,

Göklerin, yerin ve bunlarda bulunan her şeyin mülkü Allah'ındır. O her şeye kâdirdir.

denilerek beyan edilen gerçeklik budur.

Allah, nasıl inkârı mümkün olmayan varlıktır?

Şimdi, kendine bak ve kendini görmeye çalış. Varlığın kendi iradenle var olmadığı gibi yokluğun da kendi iradenle mümkün değildir. Bundan yüz yıl önce yoktun, bundan yüz yıl sonra da yok olacaksın, o zaman her iki yokluk arasında var mısın? Yoksun ve ayrıca sen ihtiyaç sahibisin ki içinde bulunduğun âlemde her ihtiyaç duyduğun mevcut olup senin hizmetindedir. Sen varsın, ihtiyaç sahibisin ve ihtiyacın olanlar hangi ihtiyacına cevapsa tam o kadar mevcut. Sen ve âlem nasıl da bir bütün ve uyum içinde birbirinizi tamamlıyorsunuz. Eğer varlık denilen tüm unsurlar tesadüf sonucu kendiliğinden var olsa idi, her şey sadece kendisi için var olurdu ve varlıkların arasında bir uyum, bir bütünlük ve birbirini tamamlama olmazdı ve sen ihtiyacını gideremez helak olurdu. Şimdi düşün, kendine bir araç yapıyorsun ve bu araç birden fazla unsurun bir arada uyum içinde birbirini tamamlamasıyla oluşmakta, her parçanın var olabilmesi için birbirine ihtiyacı bulunmakta ki bu senin bilinçli aklınla düşünüp böyle uygun görerek o aracı yapman sonucudur. İşte, senin ve âlemin birbirinize ihtiyaç duymanız, birbirinizi tamamlamanız bilinçli bir aklın yaratması olduğundan Allah, inkârı mümkün olmayan varlıktır. Yunus suresi 66 ayeti kerimde,

Açın gözünüzü! Göklerde kim var, yerde kim varsa hep Allah'ındır. Allah'tan başkasına tapanlar dahi, Allah'a ortak koştuklarına uymuş olmuyorlar, ancak zanna uymuş oluyorlar. Ve yalandan başka bir şey söylemiyorlar.

denilerek bu hakikate işaret edilmektedir. Şimdi bu anlatımlar ışığında baktığımızda, Allah birdi ve her yaratılan kendisi olarak birer unursa yani yaratılma kesret denilen çokluksa ve yaratılan ayrılık değil yaratanın bilinirliğiyse Allah bir olmaktan çok olmaya mı dönüştü?

Hayır, Allah birdi ve halen birdir çünkü ayrılık ve bölünme olmamıştır. Her şey, Allah'ta başlamakta, olmakta, bitmektedir. Denizin içinde bir balığın var olmaya başlaması, varlığının devam edişi ve son buluşu nasıl ki denizin içinde gerçekleşiyor ve denizde artma veya eksilme olmuyorsa yani deniz, her an bir olarak kalmaktaysa aynen öyle. Hakikat, denizin içinde denizle birlikte var ve yok olan balığın,

Denizi inkâr ederek, yok sayarak *“Deniz diye bir şey yok, beni deniz yaratmadı, ben tesadüfler sonucu oluştum.”*

Denize inarak, *“Evet, deniz diye bir yaratıcı var, beni deniz yarattı ama deniz burada değil, ötelerin ötesinde, inşallah ona layık ibadet edersek ölünce denizi göreceğiz”*

Denize iman ederek, *“Deniz bulunduğum ortamdan ayrı değildir. Deniz kendisinden ayrı bir varlık yaratmamış, kendim de dâhil tüm var olanlarla yaratılmışlığa çıkmıştır. Varlığım da yokluğum da denizle mümkündür ve ben denizi kendimden ve bulunduğum ortamdan bilip, görüp, sevip, zikredip, keşfedebilirim çünkü deniz kendimden ve bu ortamdan bilinmez, görülmez, sevilmez, zikredilmez, keşfedilmez olsa idi yani deniz ötelerin de ötesinde olup sadece ölünce bunlar mümkün olsa idi o zaman bende bu özellikler olmazdı. Bu sebeple, her anımda bildiğim, gördüğüm, işittiğim, sevdiğim, keşfedip zikrettiğim denizdir”*

şeklinde üç farklı anlayışından ibarettir ki üçünde de değişmeyen tek gerçek denizin hakikatidir. Varlığı ve yokluğu denize tevhitte yorumlarsak ayındır. Kasas suresi 70 ayeti kerimede Cenab-ı Allah bu hakikat için şöyle buyurmaktadır,

Ve O Allah'tır ki; O'ndan başka İlâh yoktur. Evvelde ve ahirde hamd, O'na aittir. Ve hüküm, O'nundur. Ve O'na döndürüleceksiniz.

Dembir: Yaradılma biz insanlar için çok özel bir konudur zira “Yaratmak” eyleminin birincil muhatabı insandır. İnsan zahirî anlamda Allah'ın ilk yarattığı değildir ama kendisinden önce yaratılan her şey kendisi için yaratılmış olandır. Allah insanı neden yaratmıştır ve bunca tafsilatı emrine, hizmetine neden vermiştir efendim?

Özkan Günal:

Rum suresi 27 ayeti kerimede Cenab-ı Allah,

Hem yaratmayı ilkin yapan O'dur. Sonra onu çevirip yeniden yapacak olan da O'dur ki, bu O'na çok kolaydır. Göklerde ve yerde en yüksek şan ve şeref O'nundur. O çok güçlüdür, hüküm ve hikmet sahibidir.

buyurarak yaratmanın Kendisine mahsus olduğunu ve yaratmanın, Yasin suresi 82 ayeti kerimede,

Bir şeyi dilediği zaman, O'nun emri o şeye ancak “Ol!” demektir. O da hemen oluverir.

diyerek nasıl gerçekleştiğini beyan etmektedir. Varlık âlemi olan yaratılmışlıkta hiçbir şey kendi iradesi, kudreti ve bilinçli aklıyla kendisini var etmemiştir, varsa var eden Cenab-ı Allah'tır. Allah'ın varlığına inanıp, yaratılmışlığı Allah'tan ayırmak küfürdür. Her ne var ise onu yaratan Allah'tır ve Allah, işini bir plan dâhilinde hikmetle işler.

Hiçbir şeyin yaratılmasının arkasında öylesine olsun düşüncesi yoktur. Bizler kendisine bilinçli akıl emanet edilmişler olarak bir şey yaparken, öylesine olmuş olsun diye gayesiz bir şey yapmıyorken, Allah'ın yaratmış oldukları için bir plan ve düşüncesi olduğunu kabul etmemek kendimize zulümdür çünkü kabul ediş bu planı anlayıp keşfetmeyi, kabul etmeyiş kendi aslımızı inkârı doğurur. Cenab-ı Allah'ın yaratma özelliğinin ismi Halik'tir. Halik, Allah'ın, yaratıcı olduğunu belirten bir sıfattır. Yaratmak ise bir şeyi var etmek, hiç benzeri olmayan bir şeyi meydana getirmek demektir. Bu manada Allah'tan başka hiçbir yaratıcı yoktur. Her şeyi yaratan O'dur. İnsanların ortaya koydukları şeyler yaratma değildir; var olanlardan yeni bir şey elde etmektir. Allah, yaratandır O'nun dışındaki tüm varlıklar ise yaratılmıştır ve yaratılma, yaratılan her zerrenin tek tek kendisi olarak da bütünsel olarak da Allah'ın bilinmesine hizmet etmektedir. Bu sebeple yaratılmışlık âleminde var olan şey, o eşya olmaklığıyla yaratıcısının varlığına delildir, yaratıcısının bir özelliğinin muhabbetçisidir. Casiye suresi 3 ayeti kerimede,

Muhakkak ki müminler için göklerde ve yerde mutlaka ayetler vardır.

denilerek, bu hakikat beyan edilir. Ayet, Cenabı Allah'ın kendisini anlattığı cümleler olup Allah'ın varlığının delili olmasıyla, yaratılmışlık gerçeğinde her yaratılan da Allah'ın kendisini anlatışında cümledir ve Allah'ın varlığına delildir. Öz yüzüyle her yaratılan Allah'ın o yaratılan olmaklığıyla kedisini zahire getirışidir ve arkasındaki plan, o olmaklığının bilinirliğidir ve bir yönüyle insan da bunun içindedir. Casiye suresi 4 ayeti kerimede,

Sizin yaratılışınızda ve Allah'ın yaydığı her bir canlıda da kesin olarak inanan bir toplum için elbette nice ayetler vardır.

denilerek beyan edilen gerçeklik budur. Örneğin elma ağacı sadece elma meyvesi verir yani sadece elmayı muhabbet eder ve bu muhabbet elmanın Allah'ın elma özelliğinin bilinirliği olduğundan elma sadece Allah'ın elmalığı üzerine elmalığın bilinmesi içindir. Bu örnek her yaratılan için geçerlidir. Dağ, taş, ağaç, kuş, deniz, toprak gibi kısaca sayısı akılla algılanamayacak kadar olan tüm yaratılmışlık her ne ise kendisini ispat ederek, bilinir kılmasıyla kendisini muhabbet etmektedir ki bu muhabbet yaratılanın kendiliğini muhabbeti değil yaratanın Kendisindeki o özelliği muhabbet edişidir. Kısaca âlem ve içindeki her şey Allah'ın bilinirliğidir. Şimdi tüm bunların birincil muhabbetinin insan olması yani insan için yaratılmış olması ve insana hizmet edişi, insanın her iki zıttı da bünyesinde taşımasındandır. Bu zıtlık, bilinen ve bilen zıtlığıdır. Allah'ın halifesi olarak ahsen özelliğinde yaratılan insan bilmeklik tecellisi olmasıyla Allah'ın kendisini bildiği bilgiden Kendisini bilişidir. Bilimlik bilmekliğe hizmet için zahire gelmiştir ki işte bu bilen, yaratılış gayesi doğrultusunda insandır. Tin suresi 4 ayeti kerimede,

Andolsun ki Biz, insanı Ahsen'i takvim içinde yarattık.

denilmektedir. Ahsen olmaklık, bizlerin yaratılışımızın gayesini ispat eden özelliklerdir. Ahsen olmak, bilmek, görmek, işitmek, zikretmek, sevmek, keşfetmek özellikleri değil, bu özellikleri Allah ile tevhit edebilmeklidir. Eğer Allah ile tevhit olmayan bu özellikler yani görmek sureti görmek, işitmek ses işitmek, kelam ses çıkartmak, sevmek sureti sevmek, bilmek sureti bilmek, keşif ihtiyaçlığın giderilişini keşif olsa idi o zaman insan dışındaki tüm diğer canlı mahlûklar da ahsen özelliğine sahip dememiz gerekirdi.

Ama sadece insan ahsen özelliğinde yaratılmıştır ve sadece insan görüşünü Allah ile işitmesini, sevmesini, bilmesini, keşfini Allah ile tevhit edebilmektedir. Mahlûkla insan aynı yaratılmışa bakarlar, mahlûk yaratılmışı, insan yaratana görür çünkü insanın yaratılış gayesi budur. Mülk suresi 23 ayeti kerimede bu gerçeklik,

De ki: “O, sizi yaratan ve size kulaklar, gözler ve kalpler verendir. Ne kadar da az şükrediyorsunuz!”

denilerek beyan edilmektedir. Kulaklar Allah’ı işitmek, gözler Allah’ı görmek, kalpler Allah’ı bilmek içindir.

Şükretmek, insanın yaratılış gayesine ermesiyle bilinirlikten Allah’ı bilmesi, şükretmemesi ise Allah’ın bilinirliğinde bilgiyi bilip Allah’ı bilmemesidir. Tarık suresi 5 ayeti kerimede,

Artık insan neden yaratıldığına baksın.

denilerek işaret edilen gerçeklik budur. İnsanın yaratılışında taşıdığı bu değerlerin taşıyıcısı olmaktan, yaşayanı olmaya geçmesi onun kendisini yaratan Allah’a kulluğu olup taşıyıcı olduğu sürece kulluğu kendisinde zahire gelemeyeceğinden asla Allah’ın kulum dediği olamayacaktır. İnsan, yaratıldığı dünya boyutunda Allah’ın bilinirliğinden başka hiçbir şeye muhatap olmuyorken ve hatta istese de olamayacakken Allah’ı bilmemesi ne üzücüdür. Büyük bir zenginliğin içerisinde bu zenginlikten habersiz fakirlik içinde cefa çekmesi olarak örneklenebilir. İşte bu cefa kendisine zulmetmesi olup dünyada yani bilinirlikte gören kör, işiten sağır, bilen cahil olmasıdır. Kaf suresi 16 ayeti kerimde,

Andolsun, insanı biz yarattık ve nefsinin ona verdiği vesveseyi de biz biliriz. Çünkü biz, ona şah damarından daha yakınız.

denilerek anlatılan hakikat bize bunu beyan etmektedir. İşte ahsenliğimizi yani bilebilecek özellik olan akledişi, bilgiyi öğrenebilmeyi, keşfedebilmeyi, anlayabilmeyi, sevip, görüp, işitip, muhabbet ederek hizmet edebilmeyi Allah ile tevhit etme özelliğimiz olan nefsimizi dünya boyutunda eşyaya yönelip Hakk’ın zahirligini nispet edersek, o zaman nefsimiz olmaması gereken emmare boyutunda şirke saplanır da bizler Allah’ı gayrılıksız bilerek sürdürülmesi gereken gerçek huzur ve mutluluk dolu yaşamı eza ve cefaya çevirmiş oluruz. Ne diyor Allah, **“Biz, ona şah damarından daha yakınız.”** Yani Allah bizi Kendisini bilen olarak yaratmasıyla bizi Kendisinden ayrı ikinci bir varlık olarak zahire getirmeyişini, varlığımızın Kendi varlığı olduğunu beyan etmektedir. Bizler Allah’ın bilinirliğinde gayrıyı bilirken dahi Allah’ı bildiğimizi bilmeyen cahiller olarak kendimizi Allah’tan ayrı zannederiz. Ey insan! Sen, Allah’ın bilinme isteğiyle zahire gelişinde bilecek olma yönüsün. Senin dışında yaratılan her şey bilinmeklik, sen ise nefsinle bilinmeklik ruhunla bilmekliksin. Kendinde, sana hizmet için yaratılan ve hizmet bilinirlik olan Allah’ın bilinirliğinde neyi biliyorsun. Şirk kendinde kendini bilmek, Tevhit ise kendinde Rabbini bilmektir. Kulluk insanlık olup, âlemin yaratılışının gayesi bilinirliğe hizmet, insanın yaratılışının gayesi bilmeye hizmet olduğundan kulluk gayrılıksız Allah’ı bilmektir. Yasin suresi 22 ayeti kerimede,

Hem ben, ne diye beni yaratana kulluk etmeyeyim. Oysa siz de yalnızca O’na döndürüleceksiniz.

denilerek kulluğun ciddiyeti beyan edilmektedir. Ey bilen insan! Sana hizmet eden bilinirlikte Allah’ı keşfet ki kulluğunu yani insanlığın güzelliğini ve zenginliğini yaşayanlardan olasın.

Demir: İnsan, yaratılmış kendisini ve etrafındakileri, yaratana tanımadan asla gerçek manada anlamlandıramaz. İnsan bu muammayı çözmek için nasıl bir adım atmalıdır, nereden başlamalıdır efendim?

Özkan Günal:

Bilgi, bilinçli bir akılla gerçekleşen öğrenim olup benlik ya da anlayış dediğimiz bilinçli aklımızla yaşamdan edindiğimiz bilgi birikimlerinin toplamıdır. Bu doğrultuda insan, idraki nispetince yorumlarda bulunur ki anlamlandırma yani yorumlamadır aslen bildiği, gördüğü, işittiği, sevdiği. Bize göre olanlar dediğimiz de bu yorumlar olduğundan ortaya çıkan yanılsamalardır. Gerçeğini bilmediğimiz konu hakkında bildiklerimize göre yorum yapmak yani yanlış bilgi olan zanda bulunmak kendimizi gerçeğe körleştirmektir. İsrâ suresi 72 ayeti kerimede,

Kim bu dünyada körlük ettiyse ahirette de kördür, yolunu daha da şaşırmıştır.

denilerek beyan edilen gerçeklik tam da budur. Tanımak ama bize göre tanımış olmak değil gerçeği tanımak, gerçeği görmekle mümkün olduğundan şartlı bakışla gerçek değil sadece şartlar görülür. Gerçeği görmek, şartlarımızdan arınmış bir bakışla yapılan görüş olup bize göre değil Hakk'a göre yorumlamaktır. Söz konusu Allah olduğunda kavramlar bize göre olmaktan çıkıp Allah'a göre yorumlanmadıkça asla tevhit üzerine anlamlandırılmayacaktır, tanıma gerçekleşemeyecektir. Görmek, bakılana yapılan yorum olduğundan doğru bilgi olmadan görmek mümkün değildir. Yanlış bilgiyle yapılan ise bakmak olacak ama görmek olamayacaktır. Kehf suresi 101 ayeti kerimede,

Onlar ki, beni hatırlatan ayetlerimden gözleri bir örtü içindeydi. İşitmeye de tahammül edemiyorlardı.

denilerek anlatılanlar baktıklarına yanlış bilgiyle yorum yapanlardır. Ayetlere yani yaratılmışlığa gözlerinin örtülü olması baktıkları Allah'ın bilinirliğine gayrılık yorumu yapmalarınıdır. Bu sebeple gerçek manada tanıma olmamaktadır. Onlar kendi yanlış bilgileri yüzünden gerçeğe kör olanlar, bildiklerini de gerçek zannettiklerinden asıl gerçeği inkâr edenlerdir. Hac suresi 46 ayeti kerimede,

Yeryüzünde dolaşmıyorlar mı ki olanları akledecek kalpleri, işitecek kulakları olsun. Gerçek şudur ki, gözler kör olmaz, fakat asıl göğüslerin içindeki kalpler kör olur.

denilerek gerçek körlük tarif edilmektedir. Gözler kör olmaz çünkü gözler görme sıfatının vücududurlar. Görme işini göz değil görme sıfatı yapar. İnsan bazen kulağıyla, eliyle, burnuyla ve diğer uzuvlarıyla da görür çünkü görme sıfattır ve sıfatlar kendi iradeleri olmayan, irade edene tâbî melaikedirler. Şimdi, tanımak, sıfatlarla gerçekleşen bilinçlenmek olduğundan ve sıfatlar iradeye tâbî işlevselleştiğinden ayet, ***“asıl göğüslerin içindeki kalpler kör olur”*** diyerek kalp ile idraki kast ederek körlüğün kendi yanlış bilgilerimizle oluşan anlayıştan kaynaklandığını söylemektedir. İnsan, yaratılmış kendisini ve etrafındakileri, yaratanını tanımadan asla gerçek manada anlamlandıramayacağı için gerçek manada anlamlandırmak yani tanımak için gerçeği örten kendi yanlış bilgilerinden arınmalıdır. Bu arınma ise kendisinin yanlış olduğunu fark edip, kabullenip yanlıştan geçmesiyle olacağından öncelikle doğrunun

bilinir yani görülür hale gelmesi gerekir. Güneşin doğup karanlığın kalkmasıyla tüm gerçekliğin görülmeye başlaması gibidir. Bir değerın değeri, gerçeği bilince anlaşılır. Şimdi bu hususu anlatabilmek için bir örnekleme yapmaya çalışırsak,

Gece karanlığında doğup, yaşayan birisi kendisine göre o karanlığın içinde bir yaşam sürüyordur. Yaşamsallığının içinde yaptığı her şeyi karanlığın içinde yaparak, görmeden, el yordamıyla veya işiterek gerçekleşen yaşamında kendisi var, etrafı var, kullandığı eşyalar var ama sadece var olduğunu biliyor ama görmüyor.

Varlığını bildiği ama görmediği şeyler hakkında insan kendi bilinciyle yorumlar yapmaya yani zan yürütmeye başlar ve içinde bulunduğu ortama, bilincine ve zanlarına zamanla uyum sağlayıp kabullenir ve onun için gerçek kendi zannı haline gelir. O kendisine göre kendisi de dâhil her şeyi, herkesi tanıyordur ve doğrudur. Bir gün, içinde bulunduğu karanlığa güneş doğunca kendisini ve etrafını görmeye başladığında gerçekler ortaya çıkmış olacak ve hiçbir şeyin, kendisi de dâhil, zannettiği gibi olmadığını keşfedecektir. İşte gerçeği keşif güneş doğmadan asla mümkün değildir.

Allah hakkında gerçeği görmek kendi gerçekliğimizi ve yaratılmışlığın gerçekliğini görmek olduğundan idrakimize güneşin doğması yani doğru bilginin idrakimize sunulması gerekir. Bu ise Allah'ı Kendi gerçekliğinde bilen, tanıyan, kendisine göresi değil Hakk'a göresi olan tevhit eridir. İşte bunun yolu irşat yolunda esfelden alaya yolculuk olup Mürşid-i Kamil ile birlikte yürümektir. Kur'an-ı Kerim'de irşat; doğruluk, gerçeğe ulaşma, tevhit eri olma yolu manalarında kullanılmıştır. Mürşid ise, kendisi doğru ve hayırlı olup, insanları da tevhide, doğruya, Allah'ı tanımayla yaratılmışlığı gerçek manada tanımaya yönelten kimse olarak belirtilmiştir. Hakikatte insan iki yoldan birisindedir, birisi Allah'ın nimetlendirdiklerinin yolu, diğeri gazaba uğrayıp, dalâlete düşenlerin yoludur ki Fatiha suresi 7 ayeti kerimede işaret edilen yollardır. Zümer suresi 7 ayeti kerimede,

Eğer inkâr ederseniz, muhakkak ki Allah, sizden Gani'dir. Ve O, kulları konusunda küfre razı olmaz. Ve eğer şükrederseniz sizden razı olur. Hiç bir günahkâr, diğerinin günahını yüklenmez. Sonra dönüşünüz Rabbinizedir. Böylece size yapmış olduklarınızı haber verecek. Muhakkak ki O, sinelerde olanı bilendir.

denilerek Allah'ın yarattığı biz insandan ne istediği beyan edilmektedir. Küfre düşmemize razı değildir çünkü bizi ziynetlediği değerler küfre düşürelim diye değildir. Küfür ise bize göre olan yanlış bilgide ısrarcı olarak kendi hakikatimize cahilcesine yaşayıp ikilik çıkartmaktır. Mürşid-i Kamiller Muhammedî irfaniyet olan Allah'ı ve yaratılmışlığı doğru tanımaklık olan tevhit irfaniyetinin tecelligâhıdır. Yaratılıştaki ferasetin ve sahip olduğu ilmin derecesine göre müridin idrakindeki körlüğünün sebebi ve şirkinin sebebi olan zannî bilgilerini yavaş yavaş gidermeye çalışır. Araf suresi 181 ayeti kerimede, Cenab-ı Allah,

Yarattığımız ümmetten öyle erler de vardır ki, onlar Hakk'a iletirler ve Hak ile hüküm verirler.

diyerek Mürşid-i Kamilleri tarif etmektedir. Ayette işaret edilen erler; insanı irşat eden, tevhit yolunda edep ve erkân, ilim ve ahlak doğrultusunda terbiye ederek Allah'a götürecek olan mürşitlerdir. Cenab-ı Allah, zahirî ilimlerin öğrenilmesi için yeryüzünden âlimleri eksik etmiyorsa, batınî ilimlerin öğrenilmesi ve insanların manevî olarak kendilerini temizleyip doğru yola çevirecek, tevhide davet edip öğretecek, şefkat ve merhametle hizmet edecek Mürşid-i Kâmilleri de eksik etmemiştir.

Muhakkak bir Mürşid bulmak şart mıdır?

denilebilir. Evet, yaratılanı ve yaratana gerçek manada tanımak ve gerçek kulluğa ulaşmak için şarttır. İnsan, yüzlerce kitabı ezberlese ve gece gündüz ibadetle meşgul olsa bile bir mürşidin terbiyesine girmeden, nakıs anlayışından kurtulamaz. Tedavi yolunu bilmeyen bir hasta, nasıl doktora gitmeye muhtaçsa, nefesine mağlup olan ve bir türlü doğru yolda yürüyemeyen, şirk içinde yaşayan her insanın kendisine bir Mürşid bulması lazımdır çünkü Cenab-ı Allah Enam suresi 90 ayeti kerimesinde,

İşte onlar, Allah'ın hidayetine ulaştırdığı kimselerdir; öyleyse sen de onların yoluna uy.

diyerek bize bu gerçeği emretmektedir. Bu emre uyan kişi Mürşidiyle birlikte, kendi kurtuluşu için gerçeğe yani tevhide erme yolculuğuna başlar. Bu yolculukta benlik olan ben dediği yanlış bilgilerle oluşan bilincinden arınmayla nefsini aslına uruç ettirerek nefsini emmare boyutundan kurtarmayla zulmanî sıfat ve huylardan temizlenip, nefsinden hakikati görür. Hakikati gördüğü zaman da şehadet başlar ki şehadet, gerçeğin keşfi ve seyrinin kapılarını açar. Cenab-ı Allah, Şems suresi 9 ayeti kerimesinde,

Şüphesiz nefsini temizleyen kurtulmuştur.

demektedir. Nefsin kurtulması, Allah'ı tanınması ve hakikati görmesiyledir. İnsanın idraki tevhitte oluşan bilgiler ve hal ile irfanîyetle dolunca, dünyanın perde değil cemel tecellisi olduğunu görmeye başlar. Gerçek manada "Nefsine arif olmayla Rabbine arif olma gerçekleşir.

Dembir: Hz Âdem'in yaratılış bahsinde "Âdem'in toprağı dünyadan alınıp Hak katına çıkartıldıktan sonra orada bir müddet bekletildi ve yağmura, soğuğa, rüzgâra ve güneşe maruz bırakıldı" diye geçer. Toprak alındığı dünyada yağmura, havaya, rüzgâra, güneşe maruz kalmamış mıydı da Hak katında bunlara tekrar maruz bırakıldı? Ya da Hak katındaki güneşle dünyadaki güneş farklı güneşler mi efendim?

Özkan Günal:

Cenab-ı Resulullah efendimizin,

Ölmezden evvel ölünüz

Kutsi hadisi gereğince anlıyoruz ki ölümün zahiri de manası da bu dünyada yaşam devam ederken olması gereken ve olan değerlerdir. Mana da dâhil var olan her değer, Cenab-ı Allah'ın zatından zatına sıfatlanmasıyla zahir olduğundan, dünya dediğimiz boyut da ahiret dediğimiz boyut da birlikte olduğundan, Hak katı da dünyanın dışında ölünce değil dünyada yaşamın içinde olandır. Dünya ve Hak katı diye isim alışı ikilik ya da tevhit üzerine oluştan gelmektedir. Bir şey ikilik üzerineyse dünyada, tevhit üzerineyse Hak katındadır.

Bir gün Rabia-tül Adeviyye Hz ile Hasan-ül Basri Hz pazara gidiyorlarmış. Pazara yakın bir tepede Rabia-tül Adeviyye Hz elini alnına koyup pazar alanına bakmaya başladığında Hasan-ül Basri Hz sormuş,

- *Hayırdır uzun uzun bakıp ne arıyorsun?*
- *İnsan arıyorum.*
- *Nasıl olur? Pazar insanlarla dolu, iğne atsan yere düşmez.*
- *Ya! Oradan öyle mi görünüyor, gel birde buradan bak!*

deyince Hasan-ül Basri Hz Rabia-tül Adeviyye Hz'nin elinin altından bakınca, pazarda deve, horoz, köpek, domuz, eşek dolu olduğunu, ta pazarın en sonunda da bir insan görmüş.

Şimdi bu gerçeklik ışığında bakıldığında Hak katı tevhidin yaşandığı ve yaşatıldığı hakikat meydanı olup tüm değerler tevhide yani gerçeğe göre anlam giyinip gerçek değerine ulaşırlar. Evet, dünyada da o toprak güneşe, yağmura, rüzgâra maruz kaldı lakin bunlar dünyaya göre olan güneş, yağmur ve rüzgâr olduğundan arınma değil dolma işlemi gerçekleşti. Toprak dünyanın güneşine, yağmuruna ve rüzgârına maruz kalmaya devam ettikçe de Muhammedî nurdan uzak cehalet karanlığında kalmaya ve şirk bataklığına her gün biraz daha batmaya devam edecektir. Kavramlar dünyada iken ikilik anlamı taşıdıklarından,

***Güneş dünya sevgisi,
Yağmur dünya bilgisi,
Rüzgâr dünya zikri***

olacaktır. Dünyayı sevmek, dünyayı bilmek, dünyayı zikretmek değil miydi bizi Âdem’liğimiz olan aslımızdan, Hakikatten, tevhitte uzak tutanlar ki Âdem’liğimiz, Bakara suresi 30 ayeti kerimede Cenab-ı Allah’ın,

Rabbin melekere: “Muhakkak ki Ben yeryüzünde bir halife kılacağım.” demişti.

beyanıyla tarif edilen Allah’ın yeryüzünde halifesi olmaktır. Halife aslının aynı anlamında kullanılan esma olup, Allah’ın halife esması giyinmesidir çünkü ayrılık yoktur. Cenab-ı Allah, kendisini bilen, gören, seven, tanıyan, zikreden, işiten olduğundan halifesi de Allah’ı işiten, gören, seven, zikreden ve bilendir. İşte, bizi aslımızdan uzak tutan, bu özelliğimizi dünyadan yana kullanmak olan Allah’ın bilinirliğinde bilgide kalmaktır, dünyayı sevip, zikredip, bilerek. Hak katı tevhidin yaşandığı yer olduğundan Hak katına çıkmak tevhide dâhil olmaktır ki buranın,

***Güneşi Allah’ı sevmek,
Yağmuru Allah’ı bilmek,
Rüzgârı Allah’ı zikretmektir.***

Kendi aslına ulaşma talebiyle hakikat meydanında Mürşid-i Kamil’e tabilikle Hak katına çıkmış olan talip, artık dünya olan kendi ikilik bilişinden var olan zannını değil Allah’ı zikretmeye sevk edilir. O, ben diyerek nefisini değil tarif edildiği şekilde Allah’ı zikretmeye başlar. Bu zikir ben dedikçe beslediği benliğini zayıflatarak benliği hükümsüz kılarken Allah aşkını doğurur da talip, Allah’ı sevmeye başlamasıyla benliğini sevmekten uzaklaşarak bilinirlik olan zahirliğinde nefisini değil Allah’ı bilmeye yönelir. Benliğini var ettiği özelliklerini Allah’a yöneltince benliği yok olurken varlığının gerçekliği görülür hale gelir. Sevmeklik, zikretmeklik, bilmeklik özelliğini terk etmedik, bu özellikleri yine dünyada yaşarken benlikten alıp Allah’a yönelttiğimiz için dünyada yaşarken Hak katına çıkanlardan ve Hak

katının güneşiyle, rüzgârıyla, yağmuruyla muhatap olduk. İşte arınma gerçekleşirken aynı anda yakınlaşma gerçekleştiğinden o kadar yakınlaşırız ki arada ara kalmaz da ikilik tevhit olur. Zaten ikilik görülende değildir, yaratılmışlık tevhit üzerinedir. İkilik bizim anlayışımızda olduğundan ikilik anlayışı yerini tevhit anlayışına bıraktığından ve sıfatlar anlayışa tâbî olduğundan halifelik yani namzeti olduğumuz insanlık kendimizde zahire gelir. Gönüller sultanı efendim, Nam-ı Damperli Halil İbrahim Baki Hz bu gerçeklik için,

Âdem’liğine ermeye gir bu deme er Âdem’e

Dembir

demiştir. Dem, hakikat meydanı, Âdem olan Mürşid-i Kamil'in huzurudur. Tabi ki, dünyanın güneşi farklı, Hak katının güneşi farklıdır. Dünyanın güneşi benliği beslerken, Hak katının güneşi benliği yakar da geriye benlikten hiçbir şey bırakmaz. Bakara suresi 42 ayeti kerimede,

Hakk'ı batıl ile örtmeyin ve Hakk'ı gizlemeyin.

denilerek, Hakk'ın tevhit, batılın dünya olduğu gerçeği beyan edilmiştir. Dünyada dünya için yaşayarak kendi aslınızı perdelemeyin, dünyada Hak için tevhit üzerine yaşayarak Âdem'liğinize erin denilmektedir. Bakara suresi 119 ayeti kerimede ise,

Şüphesiz Biz seni, bir müjdeci ve bir uyarıcı olarak, Hak ile gönderdik.

denilerek Hak katının tevhide davet eden Mürşid-i Kamilin huzuru olduğu gerçeğine işaret edilmektedir. Bakara suresi 147 ayeti kerimde ise Cenab-ı Allah,

Gerçek Hak Rabbindendir. Şu halde sakın kuşkuya kapılanlardan olma.

diyerek, Hak katının dünyada var olduğunu beyan etmektedir. Bizler dünyada var olan Hak katına ulaşım sunulanlara kendimizi layık hale getirmeye kendi insanlığımızı Hak etmiş olmalıyız ki layık hale gelmek, yüzümüzü dünyanın güneşinden, yağmurundan ve rüzgârından alıp Hak katının güneşine, rüzgârına, yağmuruna döndürmektir. Hu...

Dembir: Eyvallah efendim gönlünüze sağlık, ihya ettiniz.

**Her ne ki görür gözün bil veçh-i Rahman onda var
Her ne işitse kulağın sırr-ı Subhan onda var**

**Baktığınca her bir eşyada bir esma görünür
Her bir esmada şüphesiz bir müsemma onda var**

**Bu huruf-u halka bakma cümlesi bir noktadır
Her ne harfi ki okursan nokta-i Ba onda var**

**Arifin her bir kelamı tuhfidir âşıklara
Tut kulağın her sözüne ilm-i irfan onda var**

**Kahr-ı lütfu sen ata bil ol sana Hak'tan hida
Hayr-ı şerri hoş gör ancak sırr-ı hikmet onda var**

**Zahidin zühdün kerih görme şükret haline
Ol sana ibretnümadır hükm-i takdir onda var**

**Lafz u surette kalanlar bulmadı fevz ü felah
"Mutlu kable"den haberdar olmadı, şirk onda var**

**İlmi evraktan alanlar Hakk'ı arif olmadı
Vuslat-ı canan dilersen tevhidi irfanda var**

**Şer-i pak-i Ahmed'e eyle riayet tut penah
Armağan-ı mi'rac oldur Hak rızası onda var**

**Ol salat-ı hamseye sen ol müdavim zevk ile
Bir sadeftir ol kim ancak dürr-i yekta onda var**

**Sordular Fehmi'ye sen derviş misin vergil haber
Bilmezem derviş nedir ben ilmimiz Kur'an'da var**

SİZDEN GELENLER

Bir müşkülle başladı her şey!

Murat mesaisini bugünlük bitirmiş, günün vermiş olduğu yorgunlukla çarşıya doğru ilerliyordu. Biraz da düşünceliydi. Bandırma'da gün boyu yağmur yağmış, yağmurun yağmasıyla etrafa yayılan mis gibi toprak kokusunu derin derin içine çekiyor, adeta kokuyu düşüncelerine katık yapıyordu. Bugün işyerinde insanın yaratılış hadisesi ile ilgili muhabbet edilmiş ve konu kafasına takılmıştı. Aslında daha önceden de bu konu onda hep soru işaretleri oluşturuyordu. Onun için bu konuyla, daha bir ilgilenmişti.

Evine giden yol, Bandırma'nın Haydar Çavuş Mahallesi'nden geçiyordu ve aklına birden Aliyar abisi geldi. Kendisinin, Haydar Çavuş Camisi'nin tam karşısında bir kitap kafesi vardı ve uzun senelerdir kendi halinde, çayını içip kitabını okumak için gelen müşterilerine adeta bir ev, sıcak bir aile ortamı sunardı. Uzun zaman olmuştu Aliyar Abisini ziyaret etmeyi. Onunla vakit geçirmeyi ve sohbet etmeyi çok severdi. "Dur bir Aliyar Abi'nin yanına uğrayayım, hem çayını içer hem de kafama takılan insanın şu yaratılış hadisesi konusunu bir sorarım" dedi. Kafeye doğru yöneldi. Geldiğinde Aliyar, kafenin bir köşesinde oturmuş her zamanki gibi kitap okuyordu. Murat içeri girdi, selamlaştılar ve sarıldıktan sonra karşısındaki boş sandalyeye oturdu.

- Aliyar Abi, çok seviyorsun şu kitapları. Ne zaman yanına uğrasam ya kitap okurken görüyorum seni ya da düşünceli bir haldeyken. Değişik adamsın valla.
- Eyvallah Murat kardeşim bizim de halimiz bu âcizane. Bizim halimiz bu da, sen ne zamandır görünmüyordun, seni buraya hangi rüzgâr attı böyle.
- Sorma abi, bugün işyerinde bir konu geçti de, çok kafama takıldı. Ben de seninle sohbet etmek istedim. Ezelden ne olduğunu pek kestiremediğim, fakat kararlı bir şekilde devam ettiğin bir inancın yolunu sürüyorsun. Bunu pek anlayamadım, ama sana da saygım sevgim çok. Bu tür konuları içime sine sine, bir tek seninle konuşabileceğimi düşündüğümden yanına gelmek istedim.
- Eyvallah kardeşim, Hak razı olsun. Neydi ki muhabbetiniz, seni böyle müşküle soktu? Söyle de biz de nasiplenelim.
- Abi bende hep müşkül olan insanın yaratılış konusunu muhabbet ettik. Ama bir sonuç elde edemedik! Biri kalktı insan evrimden var olmuş dedi, biri kalktı insanı bu dünyaya uzaylılar getirdi dedi. Ben de Kur'an ayetlerinden bahsederek Allah "Biz insanı bir alâktan yarattık" buyurmuyor mu dedim. Onların söyledikleri beni tatmin etmedi. Benim söylediğim de onları tatmin etmedi. Yani anlayacağın, çözemedik. Ben de sana geldim. Nedir bu yaratılış meselesi Abi? Allah'ın insanı ve bu âlemi yaratmasının elbet bir sebebi var da, bu sebep ne ola ki?
- Eyvallah kardeşim. Konu çok güzel bir konu ve içinde çok sırlar gizli. Âcizane anlatmaya gayret edelim, madem buraya kadar gelmişsin. Şimdi, güzel kardeşim. Allah gizli bir hazineydi bilinmekliğimi murad ettim diyor. Kendisi bilinsin diye âlemi, kendisini bilecek olarak da Âdemi yaratıyor. Uzaydan getirdim ya da maymundan insana dönüştürdüm demiyor. Ona ruhumdan üfledim diyor. Az önce arkadaşlarına Allah'ın biz insanı bir alâktan yarattık dediğini söyledin. Şimdi bu yaratmayı, daha doğrusu bir anne ve babanın vesilesiyle dünyaya gelme olayını herkes biliyor değil mi? Ama şöyle bir durup düşünelim. Allah'ın yaratmaktaki muradı sadece bu kadar mıdır sence? Yani sadece yiyip, içip, üreyip nefsi için yaşamaklık bir yaratılmışlık mı söz konusu?

- Olur mu abi, herhalde sadece bunlar için değildir.

- *Humm. Tabiki de değildir! Biz asıl, Âdem'in manada yaradılışına bir bakalım... Hani Allah'ın bilinmeklik muradından bahsetmiştik ya, Allah, Kendisini bu yaşamın içerisinde muhabbet etmek için âlemi ve insanı yarattı aslında. Düşünsene, bir Müteahhit muhteşem bir bina inşa ediyor, ama içerisinde oturacak insan yok. O bina, o daireler neye yarar ki, sen söyle. Ya da tam donanımlı bir gemi yapılıyor ama içinde yolculuk edebileceği bir deniz yok, olur mu? Ya da mesela Avm'lere, çarşılara, pazarlara gidiyoruz. İhtiyaçlarımızı karşılayacağımız envai çeşit eşya var. Peki, bunlar kimin için? Hepsi insan için. Allah, insana her şeyi senin için, seni de kendim için yarattım diyor. Yani insanı kendine muhabbetçi kılıyor. Kendi bilinsin, görülsün, işitilsin, anlaşılsın zikredilsin, sevelsin, muhabbet edilsin istiyor. Yani tam da şuanda yaptığımızı istiyor bizden!*

- *Nasıl yani, şimdi sen Allah'ın bu âlemde görünüp işitilebildiğini mi söylüyorsun?*

- *Bak Murat, Efendim'in bu konu hakkında çok sevdiğim bir sözü vardır. "Bu âlem Allah'ın örtüsü değil, görüntüsüdür" buyuruyor. Şehadet âlemdir bu âlem. Yani bilinmek isteyen, bu âlemde kendisini gizler mi hiç? Ama bunu, sadece yaradılışının hakikatine erebilen Âdem idrak edebilir güzel kardeşim. Yaradılma dediğin, Allah'ın, varıyla yani var oluşuyla varlığa çıkışıdır. Bu varlığa çıkışını bilebilecek olan tek varlık da insandır. Çünkü Allah, insana kendini bilebilme özelliği vermiştir. Efendi Babam, "Yaşam Allah'ın kendini muhabbet edişidir. Bu muhabbetle eşya kelam; muhatabı da İnsan'dır." buyuruyor. Yani yaradılışın gayesini bizlere bildiriyor.*

- *Aliyar Abi, sen beni her zaman böyle şaşırtmak zorunda mısın? Bu söylediklerin hangi kitapta yazıyor. Vallahi ben hiç duymamıştım böyle şeyler.*

- *Eee Murat kardeşim, hep söylüyorum ya Efendi Babam'dan işittik diye, bu muhabbetleri hep Babam'dan işitmekteyiz. Daha bu konuyla ilgili söylenecek çok şey var ama bugünlük yetsin bu kadar.*

- *Eyvallah Aliyar Abicim, bu güzel sohbet için ve ayrıca beni Âdem'in beşeri yaradılışından çok, yaradılışın mana boyutuna yönelttiğin için çok teşekkür ederim.*

- *Eyvallah Murat kardeşim, bu anlatılanları yaşayanlardan, Allah'ın murad ettiği ve Allah'ı murad edenlerden oluruz inşallah. Yine bekleriz kardeşim.*

Erdem-Nihan Erol

MEYDANIN ÇOCUKLARI

Hüseyin Can 9 Aylık

İsmail Güldalı 1 yaşında

Dembir: Yusuf, yaratılma nedir?

Yusuf: Doğmak demektir.

Dembir: Nasıl bir doğum bu?

Yusuf: Küçük oluruz, büyürüz, büyürüz karnımızdan çıkarız.

Dembir: Peki, kim yaratır?

Yusuf: Anneler ve Allah.

Dembir: Allah anneler vasıtasıyla mı yaratıyor?

Yusuf: Hayır, yanlışlıkla anneler dedim.

Dembir: Nasıl yaratıyor o zaman?

Yusuf: Karnına koyarak. Mesela eskiden Asya ve beni Allah karnına koydu.

Dembir: Peki, sence Allah neden yaratıyor?

Yusuf: Kardeşleri olsun ve birisi onunla oyun oynasın diye.

Dembir: Allah seni neden yarattı?

Yusuf: Asya ile oynamam için. Allah ilk önce Asya'yı yarattı.

Dembir: Neden acaba?

Yusuf: Çünkü Allah büyükten küçüğe doğru yaratır.

Yusuf Yörüger 4,5 yaşında

Asya Yörüger 6,5
yaşında

Dembir: Asya, yaratılma nedir?

Asya: Nasıl yürüyorsak Allah bizi öyle yaratmıştır.

Dembir: Allah neden yaratır acaba?

Asya: Biz O'nu sevelim ve verdiklerine şükredelim diye.

Dembir: Peki, Allah nasıl yaratır?

Asya: Güçleriyle yaratır. Bir sürü gücü var ya! O'nun hiç bitmeyen güçleri var.

Dembir: Allah seni neden yarattı?

Asya: Ben O'nu seveyim diye.

Dembir: Sence Allah ilk kimi yaratmıştır?

Asya: Âdem. Bir tane de Havva varmış. Cennette bir ağaç varmış Allah onu yemeyin demiş, şeytan onları kandırmış Allah da onları dünyaya göndermiş.

Dembir: Allah neden kız ve erkek olarak iki cins yaratıyor acaba?

Asya: Eşit yaratmak istemiş çünkü.

Dembir: Eşit olmak ne demek?

Asya: Aynı ama yüzleri aynı değil demek.

Dembir: Özlem, yaratılma nedir?

Özlem: Allah bizi bu dünyaya yaratarak getirdi. Bizi yaratmasaydı biz meydanın çocukları olamayacaktık.

Dembir: Seni meydanın çocuğu ol diye mi yarattı?

Özlem: Bir tek onun için değil. Beni burada güzel bir hayat yaşayayım diye yarattı. Ailemle güzel vakit geçireyim diye yarattı. Sizlerle birlikte olayım diye ve bu saydıklarımın da çok şey için yarattı.

Dembir: Allah seni yaratmadan önce neredeydin?

Özlem: Galiba Allah'la birlikteydim, Allah neredeyse ben de oradaydım. Galiba ikimiz de bulutların üzerindeydik. Allah orada benimle bekliyordu.

Dembir: Allah orada seninle neyi bekliyordu acaba?

Özlem: Mesela önce abim geldi ya sonra onlar da bir kız olsun diye dua etmişlerdir ve ben annemin karnına girmişimdir.

Dembir: Allah nasıl yaratıyor sence?

Özlem: Allah'ın içinde güçleri var. Mesela aklına dünyada çocuklar için bir park olsun düşüncesi gelmiştir ve her ülkeye ve her şehre park yaratmıştır.

Dembir: Allah ilk kimi yarattı biliyor musun?

Özlem: Galiba ilk önce Efendi Baba'yı ya da hu dedemi ya da peygamber efendimizi yarattı. Benim aklıma gelen bu ama başka bir şey de olabilir. Ben bu kadar biliyorum.

Özlem Tekşen 8,5 yaşında

Melisa Türksün 9 yaşında

Dembir: Melisa, yaratılma nedir?

Melisa: Doğmak.

Dembir: Dünyaya nereden geliyoruz?

Melisa: Vallahi hiç hatırlamıyorum. Allah'ın yanında olabilirim.

Dembir: Allah seni neden yarattı?

Melisa: Beni sevdiği için.

Dembir: Yanında tutsaydı ya neden dünyaya gönderdi?

Melisa: Doğunca da O'nun yanında olursun O dünyada da var.

Dembir: Nasıl yaratıyor Allah?

Melisa: Düşünerek yaratmış olabilir eşyaları. Ben de mesela bir eşya yaratmak istiyorum ama yaratacak bir şey bulamıyorum O her şeyi yaratmış zaten. Aklıma bir şey

gelse bile Allah'ın yarattıklarından geliyor.

Dembir: Sen Allah olsan ilk ne yaratırdın?

Melisa: Dünyayı yaratırdım eşyayı ve insanları yaratmak için.

Dembir: Ne gerek var, Allah neden yaratmış bunca şeyi sence?

Melisa: İlk önce eşyaları yarattı ve onları kullansın diye de insanları yarattı.

Mesela yatak yarattı boşuna mı yarattı, üstünde insan yatması lazım.

Dembir: Allah hala yaratıyor mu yoksa yaratılma bitti mi?

Melisa: İnsanları hala yaratıyor.

Dembir: Ercan, yaratılma nedir?

Ercan: Yaratılma kavramı şu anlama geliyor; birisinin bizi yaratması yani oluşturması.

Dembir: Kim o birisi?

Ercan: Allah.

Dembir: Allah dışında herhangi birisi bir şey yaratabilir mi?

Ercan: İnsan yaratamaz ama icat yaratabilir. Mesela kitap, kalem, saat.

Dembir: Allah nasıl yaratır?

Ercan: Gücü sonsuz olduğundan dolayı bizi kudreti ve bilgisiyle yaratmıştır.

Dembir: Sence bu kadar şeyi neden yarattı Allah?

Ercan: "Uzayı yarattım boş durmasın bari dünyayı da yaratayım, dünyayı yarattım bari insanları yaratayım" dedi.

Dembir: Allah seni neden yarattı?

Ercan: Bence Allah beni diğer her şeyi de yarattığı için yarattı. Doktor olmam için yarattı.

Dembir: Sen Allah olsan ilk ne yaratırdın?

Ercan: Uzayı yaratırdım.

Dembir: Allah seni yaratmadan önce neredeydin?

Ercan: Ruh muydum acaba? Allah'ın yanında bir bebektim.

Ercan Günal 10 yaşında

İlknur Mazak 8,5 yaşında

Dembir: İlknur, yaratılma nedir?

İlknur: Mesela bilim insanları bazı eşyaları kullanarak yeni bir şey meydana getirmiştir. İşte Allah'ta insanları böyle yaptı. Biz insanlar buna yaratılmak diyoruz.

Dembir: Allah neden yarattı?

İlknur: Şu yüzden; Allah kendisini seven birilerinin olmasını istedi.

Dembir: Seni neden yarattı acaba?

İlknur: O'nu sevmem için.

Dembir: Sen yaratılmadan önce neredeydin?

İlknur: Allah'ın yanında! Ve ben sonra annemin karnında büyüdüm, büyüdüm. Doktorluk denilen bir meslek vardır işte o doktorlar ameliyatla beni annemin karnından çıkarttılar ve şimdi gördüğünüz gibiyim.

Dembir: Seni neden başka bir kadının değil de annenin karnına koydu acaba?

İlknur: Çünkü Allah herkesi kendi ailesine vermiştir yani uygun olduğu aileye.

Dembir: Allah sence ilk neyi ve ya kimi yarattı dersin?

İlknur: Uzayı.

Dembir: Neden?

İlknur: Çünkü uzay olmazsa dünya ve diğer gezegenler olamaz.

Dembir: Allah nasıl yaratır?

İlknur: Gücüyle yaratmıştır. İyiliğiyle, içinden gelen hislerle, düşünceleriyle yaratmıştır.

Dembir: Sen Allah olsaydın ilk neyi yaratırdın?

İlknur: Havayı. Çünkü her canlının hayata ilk olarak gözlerini açınca havaya ihtiyacı vardır.

Dembir: İlk yarattığı insan kim olabilir?

İlknur: Mutlaka bir kız olmalı çünkü çoğalım kadınlar yapıyor. Eğer ilk olarak erkek yaratmış olsaydı tekrardan bir kadın yaratmak zorunda kalırdı.

MAKALE

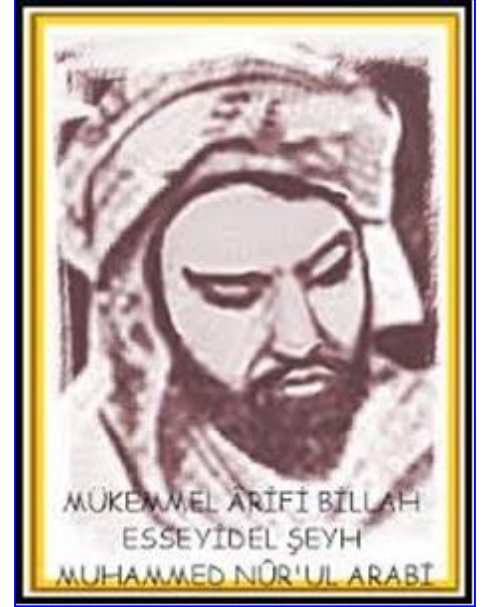
Seyyid Pir Muhammed Nurûl Arabî Hazretleri

RİSALEYİ NOKTA-TÛL-BEYAN *Bismillahirrahmanirrahim*

On Yedinci Bölüm.

Kemal-i İnsan Ey Talip-i âşık! Hakikatten ve hikmetten bu kadar şerh muhabbeti dinledin, bununla işin bitti ve insanın kemalini bildin sanma! Zira ki insanı kâmilin ne olduğunu bilmezsin, belki işitmedin bile. Fenafillâha ermedin ki...

Ey yar, insanı kâmil oldur ki; Hak Teâlâ'nın bütün sıfatıyla sıfatlanmış ola. Her vakit ki Âdem Hakk'ın kemali sıfatlarıyla sıfatlandı, ol insan kâmil olur. İnsan-ı Kamil olan kutup olur ve kutup âlemde bir olur ve Hakk'ın sıfatının mazhar-ı tammı kutuptur. Ve kutbun batınında on sekiz bin âlem hardal tanesi gibidir. Şimdi sen de kendi özüne insaf eyle, cehaletini ve benliğini bırak ve gör ki neyin zahırlığısin. Ve sıfatullahtan ne sıfata sahiptin? Hakk'ın bi nihayet ilminden ve kudretinden neyin var? Gökler ve yerler ve kendi nefsinin ilminden acizsin. Gönül âleminde acizsin. Bir iş tedbir edersin aksi çıkar. Kendi işinden acizsin. Hikmetten neyin var? Hakk'ın hükmü sultanından nen var? Padişah değilsin. Elinde adalet yok. Kendi kendine hükmün geçmez! Ey yar, insaf edesin ki, Hakk'ın her sıfatında acizsin. Zira denizde katresin, güneşten zerresin. Aciz, nakıslığından ötürü acizdir. Şimdi nakıs kemalini talep etse, onun saadeti uruçtadır. Yani, eksiklik manevi yükselme ile giderilir. Eğer nakıslıkla kalsa, ikilik iniştedir, nüzuldedir. Ömrü inatçılıkla geçer. Nitekim Hz. Resulullah buyurur;

“Günleri birbirine eşit geçen aldanmış, dünü yarınından hayırlı olan lanete uğramıştır”

İnsaniyet odur ki, günden güne terakkide olasın, zira dünya ahiretin ekin ekecek tarlasıdır. Ey yar, ekin ekmek oldur ki, sen ölmeden gönülde bite. Yani, sadakatin ve imanın ve ilmin ve hilmin ve aşkın ve şevkin ve mürüvvetin gönlünde bite. Zira insanın saadeti bu sıfatlarla sıfatlanmaktadır. Nazargâh-ı ilahi gönüldür. Nitekim Resul-ü Kibriya ve Habib-i Hüda buyurur,

“Doğrusu Allah sizin suretlerinize ve işlerinize bakmaz ancak kalplerinize ve kalplerinizdeki niyetlerinize bakar.”

Çünkü Hakk'ın görünürlüğü gönüldür. Ve itibar niyetedir. Suretin gerek güzel olsun gerekse çirkin olsun. Gönül sırrı Hakk'a apaçık ve halktan gizlidir. Öyle olduğundan dolayı, Allah dostlarının gönül sırrını ehlinden gayri bilmez. Nitekim Allah'ü Teâlâ hadis-i kutside buyurur.

“Benim öyle velilerim vardır ki, azamet ve kudret kubbelerimin altında bulunurlar. Benden gayri kimseler onları bilmezler, bilemezler”

Ey yar, bildin ki her şey Hakk'ın varlığı ile var oldu, ama herkese istidadı kaderince tecelli eyledi. İstidadı, yeteneği dahi, kulun gidişi ile orantılı olarak meydana gelir. Kurada nice düştü ise. Şimdi, her ne makamda isen kadrini bilsen kendi kendine insaf verirdin ve rahmet bulurdun. Nitekim İmam-ı Ali As buyurur;

“Allah rahmet etsin o kişiye ki kadrini bildi ve haddini aşmadı.”

Ey yar, Hak hazretinin varlığına **“Nur”** dahi derler. Allah’u Zülcelal Kur’an-ı Kerim’in Nur Suresi 35. Ayetinde,

“Allah göklerin ve yerin nurudur”

buyurmuştur. Zira nurlandırandır. Kimin nur tecellisi eksik ise tecellisi fazla olan kimseden istemesi lazımdır. Zira insanın saadeti ondadır ki; kendinde olmayan kemali, İnsan-ı Kâmil’den istesin ve İnsan-ı Kâmil’e karşı saygılı ve itaatli olsun. Cenab-ı Hakk’ın cemal nuru, cemiller ile tecelli eyler ki, enbiyaullah ve evliyaullahtır. Cümle halk onlara tâbî ola. Ve her kim onlara tâbî olmayıp, başkaldırırsa Hakk’a gafil olur. Şimdi her kimsede ki, Hakk’ın Hak varlığı artık tecelli ede, kendinden aşağıdakının kiblesidir. Bu yüzden enbiya ve evliya âlemin kiblesidir. Her kim onlardan yüz çevirirse mutlak kâfirdir. Hangi Allah’a iman ediyorsun? Ey biçare âdemoğlu! Hakk’ı koyup ne tutarsın? Batıla uyup ne yaparsın? Yusuf’u satıp ne alırsın?

On Sekizinci Bölüm.

Âlemin Kutbunun Hakikati Ey Talip âşık! Hadis-i Şerif şerhinde rivayet ederler ki, üç yüz elli altı Evliyaullah vardır. Kıyamet zamanına değin bunların varlığı âlemden eksik olmaz. Üç yüzü bir bölüktür, kırkı bir bölüktür, yedisi bir bölüktür, beşi bir bölüktür ve üçü bir bölüktür. Ve birisi kutuptur ki geri kalanın kiblesidir. Çünkü Hakk’ın mazhar-ı tammı kutuptur. Erenler derler ki; Hak Teâlâ Hazretleri zati ve sıfatı ve kemali ve kudreti ile kutuptan tam olarak tecelli etmiştir. Mazhar-ı tam ancak kutuptur ve arşın gönlü kutuptur. Ve geri kalan mevcudata tecelli eyleyen kutuptur derler. Ama bazı zahir ehli zanlarından ötürü anlayamadıklarından ve suretten manaya yol bulamadıklarından, insan-ı kâmil anılınca kendilerini de kutup sanırlar. İşte bu dediklerinde hep hürdürler. Derler ki Allah’u Teâlâ ittihattan, birleşme ve hululden, gelmeden münezzehtir, uzaktır. Evet... Vallah-ül aziym. Allah’u Teâlâ münezzehtir birleşme ve gelmekten. Amma ey ahmak! Eğer sen gelme ve birleşmenin ne olduğunu bilsen, kutbun evsafını işitince küfre hamletmezdin. Ey ahmak! Eğer sen, *“Hak Teâlâ’nın ilmi bu ilm-i zahirdir ki, ben okudum artık başka ilim yoktur”* dersin cahilsin. Ve eğer dersin ki *“Beli! Vardır velâkin biz onu görmedik, işitiriz, inkâr etmeyiz. O ilimleri enbiya ve evliya ve ulular ve irfan sahibi olanlar bilir”* dersin Ehl-i imansın. O bilmeyip işittiğin ilme ki, ikrar edersen, bu nüshada andığımız ekseri o ilimdir. Ve halkın çoğunluğu bilmediği ilimin düşmanıdır. Bir hüccet dahi sana oldur ki, Kur’an-ı Aziym’de Hak Teâlâ kendi hakkında buyurdu: Talâk Suresi 12. Ayet,

“Muhakkak Allah’ın ilmi her şeyi kuşatmıştır.”

Çünkü Hak Teâlâ her şeye muhittir, kaplayandır. Öyleyse bunda gelme ve birleşme mi vardır? Eğer bundan gelme ve birleşmeyi anladıysan kâfirsın. Var kalben iman eyle, imanını yenile. Zira ki Kur’an’a muhalif geldin. Bu Hadis-i Kutsiye ne dersin ki,

“Ben onların kırık kalplerinde ve kaybolmuş kabirlerindeyim.”

Buna dahi hulül mü, gelmem mi dersin? Peki, şu ayetten ne anladın ki? Enfal Suresi 17. Ayet

“Ey Muhammed! Senin attığın benim attığımdır”

Buna dahi hulül mü dersin? Ve dahi Hadis-i Kutsi’de buyurur

“Kulumu sevdiğim zaman işitmesi, görmesi, dili ve eli ben olurum. Benimle işitir, benimle görür, benimle konuşur, benimle tutar.”

Buna dahi hulül ve ittihat mı dersin? Ey ahmak! Hak Teâlâ her ne dilerse işler. Nitekim Kur'an-ı Kerim'in Hac Suresi 18. ayeti ile Ali İmran Suresi 40. Ayetinde buyurdu,

“Allah dilediğini yapar”

Ve Bakara Suresi Ayet 253

“Allah dilediğine hükmeder”

ayetlerini dahi Kur'an'da işitmedin mi? Ve dahi Kur'an'da işitmedin mi ki bir ağaçtan Hz. Musa (A.S.)'a

“Gel, ben senin Allah'ınım”

dedi, Taha Suresi 14. Ayette. Bir ağaçtan *“Gel ben senin Allah'ınım”* sesi geldiğine inanıyorsun da, İnsan-ı Kâmil'den *“Ene Hak “ avazı gelmesine niye şaşarsın? Ve Beyazıd'ın “Şanım ne yücedir, cübbemin altında Allah'tan başka bir şey yok”* demesine niye şaşarsın? Şimdi manayı bir hoşça anla; Âdem ki, insan varlıkların övücü ve yaratılmışların özüdür. Ve dünya ve ahiret Âdem içindir. Ve on sekiz bin âlem İnsan-ı Kâmil'e secde eder. Zira İnsan-ı kâmilin gönlü o kadar geniştir ki; on sekiz bin âlem onun katında bir hardal tanesi gibidir. Zira Müminin gönlü Allah'ın evidir denmiştir. O evden sahibinden gayrısını çıkartıp boşaltırsan, ancak evde sahibi kalır. O zaman söyleyen ve işiten ev sahibi olur. Ey yar, gerekse yüz bin delil ve bürhan ve kesin hüccet getirip, ayan ve beyan eylesek şunlar ki; gönül gözü açılmamış ve anadan doğma kördür, ona ilaç kabil değildir. Nitekim Hak Teâlâ Hazretleri Kur'an-ı Kerim'de buyurur (İsra Suresi 72. Ayet)

“Kim bu dünyada kör ise, ahirette de kördür”

Ey yar, çün bildin ki kutup mazhar-ı tamdır ve feyyaz-ı âlemdir. Yani âlemlere feyz ondan gelir ve her kim kutba yakındır, velidir. Her kimi ki kutup, sohbetine lâıyk göre ve ona yüzünü göstere, o kimsenin korkusu kalmaz. Nitekim Hak Teâlâ Yunus Suresi 62. Ayet ile Bakara Suresi 262. Ayette buyurur ki;

“İyi bilin ki Allah'ın dostları için hiçbir korku yoktur. Onlar üzülmeyeceklerdir de”

Ey yar, her vakit kutup dilese ki bir bedenden daha tecelli ede, üçlerin biri layık olur, ondan tecelli eder. Ve üçlerin biri yerine beşlerin biri gelir. Ve beşlerden birinin yerine yedilerden biri gelir. Ve kırkların biri yedilere gelir. Ve üç yüzlerin biri kırklara katılır. Üç yüzlere salih ve sülehadan birini katarlar. Ta kıyamete kadar bu çark böyle döner. Kıyametin kopması yaklaştığında bütün mahlûkat tükenir, bunlar kalır. Bunlar da birer birer cihandan gider ve yalnız kutup kalır. Allah'ı Teâlâ tecellisini âlemden çekmek dileyince kutup da gider, o zaman yerler yıkılır, gökler çöker. Hakk'ın veçhi kalır. Evvel dahi veçhi idi yine veçhi kalır.

Ey yar, evvel Hüda idi, ahir dahi Hüda'dır. Amenna dedik inandık. Şunu da bil ki; batın âlimi zahir âlimden yüz bin kat değerlidir. Zira batın âliminin dünyevî ve bedenî meşguliyeti olmaz. Onlarda dünyevî bağlar ve nefse göre yaşamak yoktur. Nefs bağıllığı büyük beladır. Bu belalardan kurtulmak ve maksudu ilahiyeye vasıl olmak cemal cennetidir. Fenaya, yokluğa döndüğünde onda artık senlik ve benlik ve iyi ve kötü kalmaz. Âlem-i fena, âlem-i bekaya değiştirile. Senlik, benlik, iyi, kötü kalmaya.

**Her kaçan anarsam seni
Karârüm kalmaz Allah'um
Senden ayruk gözüm yaşın
Kimseler silmez Allah'um**

**Sensin ismi bâkî olan
Sensin dillerde okınan
Senün 'Aşkuna tutulan
Kendini bilmez Allah'um**

**Sen yaratdun cism ü cânı
Sen yaratdun bu cihânı
Mülk senündür Kerem kânı
Kimsenün olmaz Allah'um**

**Okunur dilde destânun
Açıldı bâg u bostânun
Sen bakdugun gülistânun
Gülleri solmaz Allah'um**

**Aşkun bahrine talmayan
Cânını kurbân kılmayan
Senün cemâlin görmeyen
Meydâna gelmez Allah'um**

**Zâr olur 'Aşıkun işi
Durmaz akar gözi yaşı
Senden ayru düşen kişi
Dîdârın görmez Allah'um**

**Aşık Yunus seni ister
Lutuf eyle cemâl göster
Cemâlin gören 'Aşıklar
Ebedî ölmez Allah'um**

Mısri Niyazi Hz İrfan Sofraları

On Sekizinci Sofra

Bismillahirrahmanirrahim.

Yüce Allah Kur'an'ı Kerimin Nisad suresi 116 ayetinde,

Allah kendisine şirk koşulmasını affetmez, bunun dışında dilediğini affeder

ve Muhammed suresi 19 ayetinde,

Bil ki Allah'tan başka Tanrı yoktur

buyurmuştur. Peygamber Efendimiz de yüce hadisinde,

Âdemoğlunda bir et parçası var ki o iyi olduğu zaman bütün ceset iyi olur; o bozulduğu zaman bütün ceset de bozulur. Bilin ki o kalptir

demektedir. Kalbin fesadı şirk ilemdir. Şirk de dört türdür.

*Müşriklerin şirki, putlara vesaireye tapmak,
Allah'ın fiillerinde şirk, Fiili mutlak olarak kula nispet etmek,
Allah'ın sıfatlarında şirk, Kula izaftı değil de mutlak olarak kemal nispet etmek,
Gerçek Vücutta şirk, Halka doğrudan doğruya vücut nispet etmek gibi*

Kalp bu dört türlü şirkten ne kadar bozulursa, şirkin fesadı insana sirayet eder ve o kişi o miktar azaba çarptırılır. Allah, her şirkin karşısında onu gideren bir Tevhid olmak üzere dört Tevhid ile selamet evine çağırır.

Birinci şirkin karşısında bulunan Tevhid, Allah Teâlâ'nın, **“Bil ki Allah'tan başka ilah yoktur.”** sözüdür. Yani Allah'tan başka tapılacak varlık yoktur demektir. Bu Tevhid ile mümin kâfir ayrılır.

İkinci şirke karşı Tevhid, Allah'ın Hud As'dan naklen söylediği, **“Hiç bir canlı yoktur ki Allah onun alnından yakalamamış bulunsun.”** sözüdür. Bu Tevhid ile havas işi bizzat Allah'a nispet etmekle avamdan ayrılırlar. Bu görüşte olan şöyle der, **“Bütün insanlar Mevla sayılırlar, çünkü onlar Hakk'ın kazasına göre bir fiil yapıyorlar.”**

Üçüncü şirke mukabil Tevhid; Yüce Allah'ın, **“Hamd âlemlerin Rabbine mahsustur.”** sözüdür. Bu Tevhid ile ahassu'l-havass bütün Hamidleri bizzat Allah'a nispet etmekle havastan ayrılırlar. Bu görüşte olan şöyle der,

“Her güzel şey O'nun cemalinin yankısıdır. Belki her güzelin güzelliği odur.”

Dördüncü şirke karşılık olan Tevhid; Allah Teâlâ'nın, "O'nun veçhinden başka her şey helak olacaktır." sözüdür. Bu Tevhid ile Hakk'ın vücudu ile halkın vücudu ayrılır. Bu görüşte halkın vücudu yok görülür. Baki olan, var olan yalnız O'nun varlığıdır. Tevhidin bu dört mertebesinden her biri, kendi miktarınca sahibini selamet evine sokar.

Fiillerin şirki daha ziyade avamda, bilhassa çarşı pazar ehlinde bulunur. Bunun alameti, bazılarının diğerlerine sövüp saymak, iftira etmek, döğmek, öldürmek, intikam almak şeklinde görülen husumetlerdir. Onlar işleri Allah'tan değil, başkalarından görürler. Çünkü eğer bütün fiillerin, yalnız Allah'tan olduğunu bilselerdi barış içinde yaşarlardı. Bu şirkin erbabı, amellerinde gösteriş yaparlar.

Sıfatların şirki, umumiyetle ileri gelenlerde, özellikle bilginlerde bulunur. Bunun alameti, kemalde kendinden aşağı olanlara kibirlenmek, kendinden üstün olana haset beslemektir. Çünkü hal diliyle, "Elhamdülillahi Rabbilalemin, Hamd âlemlerin Rabbine mahsustur." deselerdi, o hususta kendi akranlarıyla ve kendinden üstün olanlarla barış içinde olurlardı.

Zat şirki, umumiyetle mevki sahiplerinde, özellikle şeyhlerde bulunur. Zira bütün mertebeleriyle vahdet-i vücudu bilselerdi bazılarına yüz gösterip bazılarına da sırt çevirmezler ve aşağı mertebelere hakaret gözüyle bakmazlar ve irşat ile bağlı kalmazlardı. Çünkü bu görüş noktasında biri diğerinin karşısında bulunmaz. Burada yüz göstermek ve sırt çevirmek, nazar ve irşat, sadece Allah ile Allah için ve Allah'ta makbuldür, doğrudur.

Artık sen anla, bundan dolayıdır ki Peygamberimiz Aleyhisselatu Vesselam Efendimiz şöyle buyurmuştur, "Sıddıkların başından en son çıkan şey mevki hırsıdır." Yani insan mevkiyi, kendi nefsi için isterse kötüdür. Yok, eğer Allah için isterse iyidir. Nebilerin ve Resullerin mevkiinden daha büyük mevki hani?

"Âlemin nakşını hep hayal gördüm ol hayal içre bir Cemal gördüm.
Heme âlem çü mazhar-ı Hak'tır anın için kamu kemal gördüm."

Bil ki tevhidin kemali, dışıyla birincinin ehlinden, içiyle sonuncunun ehlinden görünmektir.

KUR'ANI KERİMİN KENDİSİNİ ANLATIŞI

Yaradılış...

İşte Rabbiniz olan Allah budur. O'ndan başka İlah yoktur. Her şeyin yaratıcısıdır, öyleyse O'na kulluk edin. O, her şeyin üstünde bir vekildir. (Enam Suresi, 102) Gökleri ve yeri bir örnek edinmeksizin yaratandır... (Enam Suresi, 101) Bir şeyi dilediği zaman, O'nun emri yalnızca: "Ol" demesidir; o da hemen olur. (Yasin Suresi, 82)

Gökleri ve yeri yaratandır. O, bir işin olmasına karar verirse, ona yalnızca "Ol" der, o da hemen olur. (Bakara Suresi, 117) O, biri diğeriyle 'tam bir uyum içinde yedi gök yaratmış olmandır. Rahman'ın yaratmasında hiçbir çelişki ve uygunsuzluk göremezsin. İşte gözünü çevirip gezdir; herhangi bir çatlaklık görüyor musun? Sonra gözünü iki kere daha çevirip gezdir; o göz umudunu kesmiş bir halde bitkin olarak sana dönecektir. (Mülk Suresi, 3-4) Görmedin mi, Allah, gökten su indirdi, böylece yeryüzü yemyeşil donatıldı. Şüphesiz Allah, lütfedicidir, her şeyden haberdardır. (Hac Suresi, 63) Yeryüzünde birbirine yakın komşu kıtalar vardır; üzüm bağları, ekinler, çatalı ve çatalsız hurmalıklar da vardır ki, bunlar aynı su ile sulanır; ama ürünlerinde bazısını bazısına üstün kılıyoruz. Şüphesiz, bunlarda aklını kullanan bir topluluk için gerçekten ayetler vardır. (Rad Suresi, 4)

Allah, yedi göğü ve yerden de onların benzerini yarattı. Emir, bunların arasında durmadan iner; sizin gerçekten Allah'ın her şeye güç yetirdiğini ve gerçekten Allah'ın ilmiyle her şeyi kuşattığını bilmeniz, öğrenmeniz için. (Talak Suresi, 12) Göklerde ve yerde her ne varsa o'nundur. Şüphesiz Allah, hiçbir şeye ihtiyacı olmayandır, övülmeye layık olmandır. (Hac Suresi, 64) Gaybın anahtarları O'nun Katındadır, O'ndan başka hiç kimse gaybı bilmez. Karada ve denizde olanların tümünü O bilir, O, bilmeksizin bir yaprak dahi düşmez; yerin karanlıklarındaki bir tane, yaş ve kuru dışta olmamak üzere hepsi apaçık bir kitaptadır. (Enam Suresi, 59) Bitki ve ağaç secde etmektedirler. (Rahman Suresi, 6) O, gökten su indirendir. Bununla her şeyin bitkisini bitirdik, ondan bir yeşillik çıkardık, ondan birbiri üstüne bindirilmiş taneler türetiyoruz. Ve hurma ağacının tomurcuğundan da yere sarkmış salkımlar, birbirine benzeyen ve benzemeyen-üzümlerden, zeytinden ve nardan bahçeler kılıyoruz. Meyvesine, ürün verdiğinde ve olgunluğa eriştiğinde bir bakıverin. Şüphesiz inanacak bir topluluk için bunda gerçekten ayetler vardır. (Enam Suresi, 99)

O, gökleri dayanak olmaksızın yaratmıştır, bunu görmektesiniz. Arzda da, sizi sarsıntıya uğratar diye sarsılmaz dağlar bıraktı ve orada her canlıdan türetilen yayıverdi. Biz gökten su indirdik, böylelikle orada her güzel olan çiftten bir bitki bitirdik. (Lokman Suresi, 10) Yere gelince, onu döşeyip-yaydık, onda sarsılmaz-dağlar bıraktık ve onda her şeyden ölçüsü belirlenmiş ürünler bitirdik. (Hicr Suresi, 19) Biz gökten belli bir miktarda su indirdik ve onu yeryüzünde yerleştirdik; şüphesiz Biz onu giderme gücüne de sahibiz. Böylelikle, bununla size hurmalıklardan, üzümlüklerden bahçeler-bağlar geliştirdik, içlerinde çok

sayıda yemişler vardır; sizler onlardan yemektesiniz. Ve Tur-i Sina'da çıkan bir ağaç türü de yarattık; o yağlı ve yiyenlere bir katık olarak bitmektedir. (Muminun Suresi, 18-20) "Şimdi ekmekte olduğunuzu gördünüz mü? Onu sizler mi bitiriyorsunuz, yoksa bitiren Biz miyiz? Eğer dilemiş olsaydık, gerçekten onu bir ot kırıntısı kılardık; böylelikle şaşar kalırdınız." (Vakıa Suresi, 63-65) Üzerlerindeki göğe bakmıyorlar mı? Biz, onu nasıl bina ettik ve onu nasıl süsledik? Onun hiçbir çatlağı yok. Yeri de döşeyip yaydık? Onda sarsılmaz dağlar bıraktık ve onda 'göz alıcı ve iç açıcı' her çiftten bitirdik. İçten Allah'a yönelen' her kul için 'hikmetle bakan bir iç göz ve bir zikirdir. (Kaf Suresi, 6-8)

Sizin için gökten su indiren o'dur; içecek ondan, ağaç ondandır ki hayvanlarınızı onda otlatmaktasınız. Onunla sizin için ekin, zeytin, hurmalıklar, üzümler ve meyvelerin her türlüünden bitirir. Şüphesiz bunda, düşünebilen bir topluluk için ayetler vardır. (Nahl Suresi, 10-11) Görmüyorlar mı; Biz, suyu çorak toprağa sürüyoruz da onunla ekin bitiriyoruz; ondan hayvanları, kendileri yemektir? Yine de görmüyorlar mı? (Secde Suresi, 27) Yerde sizin için üretip tırettiği çeşitli renklerdeki de faydanıza verdi. Şüphesiz bunda, öğüt alıp düşünen bir topluluk için ayetler vardır. (Nahl Suresi, 13) Ve birbiri üstüne dizilmiş tomurcuk yüklü yüksek hurma ağaçları da. Kullara rızık olmak üzere ve onunla ölü bir şehri dirilttik. İşte diriliş de böyledir. (Kaf Suresi, 10-11) Gökten yere her işi O evirip düzene koyar... (Secde Suresi, 5)

Yaratmak bakımından siz mi daha güçsünüz yoksa gök mü? Allah Onu bina etti. Boyunu yükseltti, ona belli bir düzen verdi. Gecesini kararttı, kuşluğunu açığa çıkardı. Bundan sonra yeryüzünü serip döşedi. (Naziat Suresi, 27-30) Geceyi, gündüzü, güneş ve ayı sizin emrinize verdi; yıldızlar da O'nun emriyle emre hazır kılınmıştır. Şüphesiz bunda, aklını kullanabilen bir topluluk için ayetler vardır. (Nahl Suresi, 12) Geceyi gündüze bağlayıp katar, gündüzü de geceye bağlayıp katar; güneş ve ayı emre amade kılmıştır, her biri adı konulmuş bir süreye kadar akıp gitmektedir. İşte Allah sizin Rabbinizdir, mülk O'nundur. O'ndan başka taptıklarınız ise, bir çekirdeğin incecik zarına bile malik olamazlar. (Fatır Suresi, 13) O inkâr edenler görmüyorlar mı ki göklerle yer birbiriyle bitişikken, biz onları ayırdık ve her canlı şeyi sudan yarattık. Yine de onlar inanmayacaklar mı? (Enbiya Suresi, 30) Biz göğü büyük bir kudretle bina ettik ve şüphesiz Biz, genişleticiyiz. (Zariyat Suresi, 47) Göklerin ve yerin mülkü o'nundur; çocuk edinmemiştir. O'na mülkünde ortak yoktur, her şeyi yaratmış, ona bir düzen vermiş, belli bir ölçüyle takdir etmiştir. (Furkan Suresi, 2)

Şüphesiz, göklerin ve yerin yaratılmasında, gece ile gündüzün art arda gelişinde, insanlara yararlı şeyler ile denizde yüzen gemilerde, Allah'ın yağdırdığı ve kendisiyle yeryüzünü ölümünden sonra dirilttiği suda, her canlıyı orada üretip yaymasında, rüzgârları estirmesinde, gökle yer arasında boyun eğdirilmiş bulutları evirip çevirmesinde düşünen bir topluluk için gerçekten ayetler vardır. (Bakara Suresi, 164) "Görmüyor musunuz; Allah, yedi göğü birbirleriyle bir uyum içinde yaratmıştır?" (Nuh Suresi, 15) "Göğün ve yerin O'nun emriyle durması da, O'nun ayetlerindedir". (Rum Suresi, 25) Şüphesiz Allah, gökleri ve yeri zeval bulurlar diye tutuyor. Andolsun, eğer zeval bulacak olurlarsa, kendisinden sonra artık kimse onları tutamaz. Doğrusu O, Halim'dir, bağışlayandır. (Fatır Suresi, 41) Eğer hak, onların hevalarına uyacak olsaydı hiç tartışmasız, gökler, yer ve bunların içinde olan herkes bozulmaya uğradı... (Muminun Suresi, 71)

"Biz gökyüzünü, yeryüzünü ve ikisi arasında bulunan şeyleri batıl olarak yaratmadık. Bu, inkâr edenlerin zannıdır..." (Sad Suresi, 27) Şüphesiz göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün ardarda gelişinde temiz akıl sahipleri için gerçekten deliller vardır. Onlar, ayakta iken, otururken, yan yatarken Allah'ı anarlar ve göklerin ve yerin yaratılışı konusunda düşünürler. Rabbiniz, Sen bunu boşuna yaratmadın. Sen pek yücesin, bizi ateşin azabından koru derler. (Al-i İmran Suresi, 190-191) Allah, yeryüzünü sizin için bir karar, gökyüzünü bir bina kıldı; sizi suretlendirdi, suretinizi de en güzel kıldı ve size güzel temiz şeylerden rızık verdi. İşte sizin Rabbiniz Allah budur. Âlemlerin Rabbi Allah ne yücedir. (Mümin Suresi, 64) Sizin için, yeryüzüne boyun eğdiren O'dur. Şu halde onun omuzlarında yürüyün ve O'nun rızıkından yiyin. Sonunda gidiş o'nadır. (Mülk Suresi, 15)

O sabahı yarıp çıkarandır. Geceyi bir sükûn, Güneş ve Ay'ı bir hesap ile kıldı. Bu, üstün ve güçlü olan, bilen Allah'ın takdiridir. **(Enam Suresi, 96)** Gece, gündüz, güneş ve ay O'nun ayetlerindedir. Siz güneşe de, aya da secde etmeyin. Allah'a secde edin ki bunları kendisi yaratmıştır. Eğer O'na ibadet edecekseniz. **(Fussilet Suresi, 37)** Gerçekten sizin Rabbiniz, altı günde gökleri ve yeri yaratan, sonra arşa istiva eden Allah'tır. Gündüzü, durmaksızın kendisini kovalayan geceyle örten, güneşe, aya ve yıldızlara kendi buyruğuyla baş eğdiren... **(Araf Suresi, 54)**

Özen içinde yollar ve yörüngelerle donatılmış göğe andolsun; siz, gerçekten birbirini tutmaz bir söz içindesiniz. Ondan çevrilen çevrilir, kahrolsun, o 'zan ve tahminle yalan söyleyenler ki onlar, bilgisizliğin kuşatması içinde habersizdirler. **(Zariyat Suresi, 7-11)** Şüphesiz sizin Rabbiniz, altı günde gökleri ve yeri yaratan, sonra arşa istiva eden, işleri evirip çeviren de Allah'tır. O'nun izni olmadan sonra, hiç kimse şefaathçi olamaz. İşte Rabbiniz olan Allah budur, öyleyse O'na kulluk edin. Yine de öğüt alıp düşünmeyecek misiniz? **(Yunus Suresi, 3)** Yaratan, hiç yaratmayan gibi midir? Artık öğüt alıp düşünmez misiniz? **(Nahl Suresi, 17)** De ki: "Eğer biliyorsanız söyleyin, yeryüzü ve onun içinde olanlar kimindir?" "Allah'ındır" diyecekler. De ki: "Yine de öğüt alıp-düşünmeyecek misiniz?" De ki: "Yedi göğün Rabbi ve büyük Arş'ın Rabbi kimdir?" "Allah'ındır" diyecekler. De ki: "Yine de sakınmayacak mısınız?" De ki: "Eğer biliyorsanız söyleyin, Her şeyin mülk ve yönetimi kimin elindedir? Ki O, koruyup kolluyorken kendisi korunmuyor." "Allah'ındır" diyecekler. De ki: "Öyleyse nasıl oluyor da böyle büyüleniyorsunuz?" **(Muminun Suresi, 84-89)**

Sizleri Biz yarattık, yine de tasdik etmeyecek misiniz? Şimdi rahimlere dökmekte olduğunuz meniyi gördünüz mü? Onu sizler mi yaratıyorsunuz, yoksa Yaratıcı Biz miyiz? **(Vakıa Suresi, 57-59)** Andolsun, Biz insanı, süzme bir çamurdan yarattık. Sonra onu bir su damlası olarak, savunması sağlam bir karar yerine yerleştirdik. Sonra o su damlasını bir alâk olarak yarattık; ardından o alâk'ı bir çiğnem et parçası olarak yarattık; daha sonra o çiğnem et parçasını kemik olarak yarattık; böylece kemiklere de et giydirdik; sonra bir başka yaratışla onu inşa ettik. Yaratıcıların en güzeli olan Allah, ne yücedir. **(Muminun Suresi, 12-14)** Allah... O'ndan başka İlah yoktur. Diridir, kaimdir. O'nu uyuklama ve uyku tutmaz. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi o'nundur. İzni olmaksızın O'nun Katında şefaatte bulunacak kimdir? O, önlerindeki ve arkalarındaki bilir. Onlar ise Dilediği kadarının dışında, O'nun ilminden hiçbir şeyi kavrayıp-kuşatamazlar. O'nun kürsüsü, bütün gökleri ve yeri kaplayıp-kuşatmıştır. Onların korunması O'na güç gelmez. O, pek yücedir, pek büyüktür. **(Bakara Suresi, 255)** O'nun, alnından yakalayıp denetlemediği hiçbir canlı yoktur. Muhakkak benim Rabhim dosdoğru bir yol üzerindedir. **(Hud Suresi, 56)**

Ey insanlar sizi tek bir nefisten yaratan, ondan eşini yaratan ve her ikisinden birçok erkek ve kadın türetilen Rabbinizden korkup sakının. Ve kendisiyle, birbirinizle dilekleştirdiğiniz Allah'tan ve akrabalıktan sakının. Şüphesiz Allah, sizin üzerinizde gözeticidir. **(Nisa Suresi, 1)** Şüphesiz Biz insanı, karmaşık olan bir damla sudan yarattık. Onu deniyoruz. Bundan dolayı onu işiten ve gören yaptık. **(İnsan Suresi, 2)** Ki O, yarattığı her şeyi en güzel yapan ve insanı yaratmaya bir çamurdan başlayandır. Sonra onun soyunu bir özden, basbayağı bir sudan yapmıştır. **(Secde Suresi, 7-8)** Şüphesiz senin Rabbin, mağfireti geniş olandır. O,

sizi daha iyi bilendir; hem sizi topraktan inşa ettiği ve siz daha annelerinizin karnında cenin halinde bulunduğunuz zaman da. Öyleyse kendinizi temize çıkarıp durmayın. O, sakınanı daha iyi bilendir. **(Necm Suresi, 32)** Sizin yaratılışınızda ve türetilip yaydığı canlılarda kesin bilgiyle inanan bir kavim için ayetler vardır. **(Casiye Suresi, 4)**

Göklerde ve yerde bulunanlar o'nundur; hepsi O'na gönülden boyun eğmiş bulunuyorlar. Yaratmayı başlatan, sonra onu iade edecek olan O'dur; bu O'na göre pek kolaydır. Göklerde ve yerde en yüce misal o'nundur. O, güçlü ve üstün olandır, hüküm ve hikmet sahibidir. **(Rum Suresi, 26-27)**

Doğrusu, çiftleri; erkek ve dişiyi, yaratan O'dur. Bir damla sudan meni döküldüğü zaman. (Necm Suresi, 45-46) Sizi annelerinizin karınlarında, üç karanlık içinde, bir yaratılıştan sonra yaratılışa dönüştürüp yaratmaktadır. İşte Rabbiniz olan Allah budur, mülk O'nundur. O'ndan başka İlah yoktur. Buna rağmen nasıl çevriliyorsunuz? (Zümer Suresi, 6) Döl yataklarında size dilediği gibi suret veren O'dur. O'ndan başka İlah yoktur; üstün ve güçlü olandır, hüküm ve hikmet sahibidir. (Al-i İmran Suresi, 6) Yaratan Rabbin adıyla oku. O, insanı bir alaktan yarattı. Oku, Rabbin en büyük kerem sahibidir. (Alâk Suresi, 1-3)

O'dur ki, sizi topraktan, sonra bir damla sudan, sonra bir alaktan yarattı; sonra sizi bir bebek olarak çıkarmakta, sonra güçlü çağınıza erişmeniz, sonra da yaşlanmanız için size belli bir ömür vermektedir. Sizden kiminin daha önce hayatına son verilmektedir; adı konulmuş bir ecele erişmeniz ve belki aklınızı kullanmanız için Allah sizi böyle yaşatır. Dirilten ve öldüren o'dur. Bir işin olmasına hükmetti mi, ona yalnızca: "Ol" der, o da hemen olur. (Mümin Suresi, 67-68) Biz gökleri, yeri ve ikisi arasında bulunanları ancak hak ve adı konulmuş bir ecel olarak yarattık. İnkâr edenler ise, uyarıldıkları şeyden yüz çevirendir. De ki: "Gördünüz mü haber verin; Allah'tan başka taptıklarınız, yerden neyi yaratmışlar, bana gösterin? Yoksa onların göklerde bir ortaklığı mı var? Eğer doğru sözlüler iseniz, bundan önce bir kitap ya da bir ilim kalıntısı varsa, bana getirin." (Ahkaf Suresi, 3-4) Göklerin, yerin ve her ikisi arasındakilerin Rabbidir; şu halde O'na ibadet et ve O'na ibadette kararlı ol. Hiç O'nun adaşı olan birini biliyor musun? İnsan demektedir ki: "Ben öldükten sonra mı, gerçekten diri olarak çıkarılacağım?" İnsan önceden, hiçbir şey değilken, gerçekten bizim onu yaratmış bulunduğumuzu düşünmüyor mu? (Meryem Suresi, 65-67) Seni topraktan, sonra bir damla sudan yaratan, sonra da seni düzgün bir adam kılan Allah'ı inkâr mı ettin? Fakat O Allah benim Rabbidir ve ben Rabbime hiç kimseyi ortak koşmam. (Kehf Suresi, 37-38)

Sonra o su damlasını bir alâk olarak yarattık; ardından o alâk'ı bir çiğnem et parçası olarak yarattık; daha sonra o çiğnem et parçasını kemik olarak yarattık; böylece kemiklere de et giydirdik; sonra başka bir yaratılışla onu inşa ettik. Yaratıcıların en güzeli olan Allah, ne yücedir. (Muminun Suresi, 14) O Allah ki, yaratandır, kusursuzca var edendir, şekil ve suret verendir. En güzel isimler o'nundur. Göklerde ve yerde olanların tümü O'nu tesbih etmektedir. O, Aziz, Hâkimdir. (Haşr Suresi, 24) Allah, her dişinin neyi yüklediğini ve döl yataklarının neyi eksiltip neyi eklediğini bilir. O'nun Katında her şey bir miktar iledir. (Rad Suresi, 8) Sizi inşa eden, size kulak, gözler ve gönüller veren O'dur. Ne az şükrediyorsunuz? (Mülk Suresi, 23) İnsan, 'kendi başına ve sorumsuz' bırakılacağını mı sanıyor? Kendisi, akıtılan meniden bir damla su değil miydi? Sonra bir alâk oldu, derken Allah, onu yarattı ve bir 'düzen içinde biçim verdi. Böylece ondan, erkek ve dişi olmak üzere çift kıldı. Ölüleri diriltmeye güç yetiren değil midir? (Kıyamet Suresi, 36-40) Ey insanlar, eğer dirilişten yana bir kuşku içindeyseniz, gerçek şu ki, Biz sizi topraktan yarattık, sonra bir damla sudan, sonra bir alaktan, sonra yaratılış biçimi belli belirsiz bir çiğnem et parçasından; size kudretimizi açıkça göstermek için. Dilediğimizi, adı konulmuş bir süreye kadar rahimlerde tutuyoruz. Sonra sizi bebek olarak çıkarıyoruz, sonra da erginlik çağına erişmeniz için. Sizden

kiminizin hayatına son verilmekte, kiminiz de, bildikten sonra hiçbir şey bilmeme durumuna gelmesi için ömrün en aşağı ucuna geri çevrilmektedir... (Hac Suresi, 5)

Kıyamet saatinin bilgisi, şüphesiz Allah'ın Katındadır. Yağmuru yağdırır; rahimlerde olanı bilir. Hiç kimse, yarın ne kazanacağını bilmez. Hiç kimse de, hangi yerde öleceğini bilmez. Hiç şüphesiz Allah bilendir, haberdardır. (Lokman Suresi, 34)

Mümin?

Sabır iki türlüdür, birisi korkudan diğeri imandan hâsıl olur. Bu şuna benzer, karşına birisi çıktı seksen kiloluk ağır sıklet boks şampiyonu adam başladı sana sövüp saymaya baktın ben buna sabretmezsem beni helak eder dedin ve korkudan sabrettin, bir de karşına birisi çıktı bir yumrukta yere serebilirsin, o da aynı hakaretleri yapıyor, ona da aynı sabrı göster bakalım! İşte, sabır imandandır dedi Resulullah. Olaylara ve hadiseler tahammül edebilmek, sabredebilmek...

Sen bilemezsin ki arkasından ne gibi bir güzellik çıkacak. Sabretmezsen arkasındaki güzelliği göremezsin. “Şer diye yorumladıklarınızın hayır, hayır diye yorumladıklarınızın şer olmadığını nereden biliyorsunuz” diyor ayette. Bunun için bütün veliullahın hayatı sabırla geçmiştir. Sabır, tahammül... Hemen isyan, feryat, şikâyet olmamış onların hayatında. Kimi kime şikâyet edeceksin, nasıl şikâyet edelim biz bu yollarda şikâyet etmek için mi bulunuyoruz?

“Müminliğin alameti nedir efendibaba?” dedim, “Birinci alameti onun ağzından hiçbir şey hakkında şikâyet duyamazsın” dedi. Şikâyeti biter mümin olanın. Mümin kime denir, huzuru Hak’ta olana denir. Huzuru Hak’ta olan neyden şikâyet edecek? Allah kendisinde olan özellikleri bir yere nakşederse, o yerde zinetlerse zatını zatına mirat eder. Mirat ayna. O zaman o birbirinin aynası olur aksi takdirde aynalık yapamaz. Arada gayrısının kalmadığı yerdir o zatından zatına alış veriş. Arada gayrısı varken zatından zatına diyemezsin. Zatından zatınadır bütün oluşum diyebilmek için zatından gayrısı kalmaması lazım. “Her şey helak olur ancak Allah’ın zatı baki kalır” ayetinin sırrı açıldığı zaman, kavrandığı zaman bütün oluşum hikmet tahtında, zatından zatına başlar. Sür çıkart gayrıyı ta tecelli ede Hak, hane mamur olmada konmaz o saraya padişah bunun için denilmiştir. Bir gayrılık, bir ayrılık mevcut iken zatından zatına diyemezsin.

Mümine mirat mümin olur ancak. O mümindeki özellikleri taşıyan kim ise o sana mirat olur, ayna olur. Mümin olmayan, o kemale gelmeyen, o özellikleri oluşturamayan mümine aynalık yapamaz. Eşkiya eşkiyaya aynalık yapar, eşkiya eşkiyayla hem dem olur mümin müminle hem dem olur. Pazarları farklı. Herkes sevdiği, zikrettiği, zevk aldığı pazarı arar. Onun dışında bir pazarda sıkılır o, benim yerim neresi acaba diye sorma, bak zevkin, aşkın, eğlencen neresiyse senin vicdanın sana yerinin neresi olduğunu söyler. Bu âlemde herkese pazar vardır.

İşte bu nedenle herkes kendisinde neyin zevkini oluşturduysa onun zikriyle, muhabbetiyle gününü gün edecek. Pazarın mübarek olsun demelerindeki sebep budur. Eşkiyaya da pazar var, hayduta da pazar var, âşık da pazar var. Kişi zikrettiğiyle olmak ister. Neyi fazla zikrediyorsan onunla olmak istersin. Kişiyi zikretmediğiyle bir arada tutamazsın zikrettiğinin zevkini arar veya zevk ettiğinin zikrini arar, ikisinden birisi olur. Dervişler için de Hakk’a âşık olan kulların eğlencesi tevhit olur demişlerdir.

Üftade hazretleri iki dervişini çağırıyor. “Gelin bakalım Ahmet ve Mehmet, birlikte İstanbul’a gidin. Orada birbirinizden ayrılın, kırk gün İstanbul’u gezin dolaşın birlikte geri gelin” demiş. Dervişler çıkmışlar yola, İstanbul’a varmışlar, Sirkeci’de sarılmışlar bir daha buluşamayabiliriz diye helalleşmişler. İki de İstanbul’u kırk gün gezmişler. Bursa’ya dönmüşler. “Gel bakalım Mehmet ne gördün?” diye sormuş efendisi. “Ah efendim! O meyhaneler, o kumarhaneler...” saymış ne kadar süfliyat varsa. “Bunları mı gördün?” demiş.

“Eh pek ala. Gel bakalım Ahmet sen ne gördün?” diye sormuş. “Ah efendim! O dergâhlar, o âşıklar, o medreseler, o camiler...” “Bunları mı gördün oğlum?” demiş. İkisine de şunu görün demedi. Neden birisi süfliyata diğeri ulviyete ait özellikler gördü? Enteresan dimi? Nedir bunun hikmeti acaba? Demek ki, kişi kendisinde ne varsa afakta onu arar. İçeriye neyi koyduysa bu âlemde onun zevkini arar. İçeriye parayı koyduysa parayı arar, şöhreti koyduysa şöhret arar, Allah’ı koyduysa Allah’ı arar.

Başka şey araman mümkün değil. Herkes kendisine baksın aradığından bulur kendisini. Allah’ı zikretmeye, Allah’ı tefekkür etmeye, Allah’ı zevk etmeye hiçbir şey mani değildir. Çünkü Allah belirli bir mekânda değil ki diğer mekânları terk edelim de o mekânı bulalım. Allah belirli bir cihette değil ki diğer cihetleri bırakalım da o cihete yönelelim. Allah her yönde, onun olmadığı yer yok. Yani Allah’ı zikretmek için ve Allah’ı zevk etmek için bir mekân tahsis etmenin de bir anlamı yok bir cihet tahsis etmenin de bir anlamı yok.

Önemli olan aşığın, dervişin gönlüne, kalbine o zikri yerleştirmiş olmasıdır. Kalbe Allah’ın zikri nüfuz ederse o kalpteki zikrullah bu afakta kendisini arattırır, kendisini buldurur, kendisine yönlendirir ama o kalp Allah’ın zikrinden mahrumsa o kalbe Allah’ın zikri nüfuz etmediyse onun yerine neyin zikri o kalbe nüfuz ettiyse sana onun zevkini arattırır, onu zikrettirir. El kârda gönül yarda demişler. El işte gönül oynışta demişler, bak ne diyor. Çünkü siz nerede olursanız olun Allah sizinledir. Bu sözü kalp kulağıyla duymuş olması lazım, Allah benimlidir diyecek ve her yerde Allah benimlidir şuuru oluşursa o kişi Allah edebiyetle ve Resulullah edebiyetle edeplenmeye başlar. Huzuru Hak’ta olmanın edebi vardır. Polisin olmadığı yerde hırsız çalar ama polisin olduğu yerde çalamaz ya işte ona benzer. Bu tedbirler bir yere kadardır. Allah şuurunu insanda oluşturursan her yerde ben Rabbimin huzurundayım, Rabbim beni her yerde görüyor imanı oluşursa o kişi polisin olmadığı yerde de bir şey alamaz. Halkın görüp görmemesi önemli değil ama Rabbim beni her yerde görüyor şuuru ve imanı oluşursa o kişi edebe bürünür.

Onun için tevhit ve tasavvufu izahta derler ki Allah ile terbiye yoludur. O terbiyenin üstünde bir terbiye yoktur. Ama huzuru hakta değil de huzuru halktaysan bu terbiye en ufak bir şeyle bozulur hiç anlayamazsın. Gönlün, vicdanın, şuurun, idrakin Hak huzuruna ererse bu terbiyeyi hiçbir şey bozamaz artık, istenilen budur.

Taptuk Emre hazretleri, kimsenin olmadığı yerde tavuk kesin gelin demiş. Herkes bir yer bulmuş, ağacın dibinde, kayanın dibinde kesen getirmiş. Yunus Emre Hz kesemeden getirmiş. “Oğlum sen bir yer bulamadın mı kesmeye?” demiş Taptuk Emre Hz. “Ah efendim çok yer buldum ama Rabbimin görmediği bir yer bulamadım” demiş. Taptuk şu veya bu dememiş, kimsenin görmediği yerde demiş. Sözü nasıl anlayacaklar bakalım. Kimisi bu sözü halk ile tevhit etti. Halkın görmediği yer aradı, halk görmedi ya

kesti getirdi. Yunus Emre Hz. sözü Hak ile tevhit etti, neden çünkü gören Allah’tır bunu biliyor, görmeyi Hak ile tevhit etti hiçbir yerde kesemedi, getirdi.

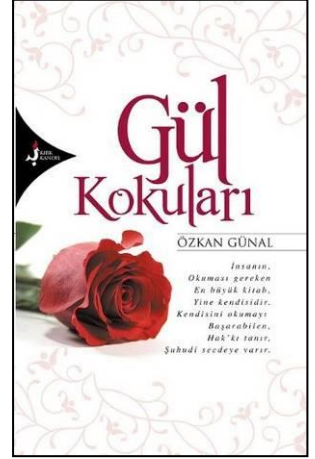
Bu nedenle tevhit ve tasavvuf potasında insan cümle nispetlerinden yok olup eriyip o tevhit potasında yeniden yaratılmalıdır. Buna ikinci doğum denir. Rabbim cümlemize bu doğumu gerçekleştirmemizde kolaylıklar ihsan eylesin. Sadakallahul azim. Hu

ALINTI BÖLÜMÜ

Bazen akışına bırakmak lazım hayatı, öylesine yaşamak, durulmak ve susmak lazım, hiç bir şeyi anlamlandırmamak... Bırak gitsin, tutmaya zorlama yapamayacaksın, sen istesen de istemesen de akıp gidecek zaman. Kaybettiklerine değil, elinde kalanlara bakacaksın, yaşayacaksın her şeye inat.

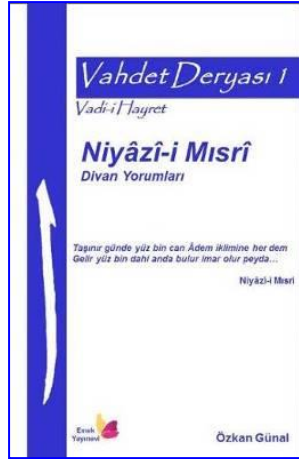
Yaratılanı,
Müşahede ve tefekkür
Etmelisin ki,
Yaratana, tanımaya
Başlayasın.
Tanidikça da,
Fenaya ulaşırsın.

**Kulluğa bel bağlar isen şâm ü seher ağlar isen
Sular gibi çağlar isen tez bulunur ummân sana**

(Kulluğa bel bağlar, sabah akşam sürekli ağlarsan; sular gibi çağlarsan ummâna çok çabuk ulaşırsın.)

Kulluğa bel bağlamak, kulluk üzerine yaşamak, görmek, işitmek ve zikretmektir. Peki, kulluk nedir? Kulluk, “kurbiyet” olarak zikredilir ki “Kurbiyet”, “Yakın olmak, yaratan ile olmak” demektir. Kurbiyet, kurban olmak ile mümkündür. Bizler kendi varımızı Allah’ta fena kılınca kurban olmuş oluruz. Bu ise ancak varımız dediğimiz Cenab-ı Allah’ın esma ve suret giyişi olan nefsimizden tecellide oluşunda, nefsimizi görmekten geçmek ile olur.

Bizler, yaptığımız işlerde ve o işi yapabilmemizin sebebi sıfatlarda ve bu sıfatların vücutunda nefsimizi görüyor, nefsimizi yüceltiyorsak hakikat cihetiyle nefsimizi ilah olarak kabul ediyoruzdur. Nefsimize hizmet etmek neticesinde ibadet ediyor, nefsimizi zikretmek neticesinde seviyor ve secde ediyoruzdur. Varlığımız, aslımız olan Hakk’ın tecellisi iken o varlıkta Hakk’ı değil nefsi- emmaremizi görüyoruz.

Ey insanlar! Rabbinize kul olun ki o, sizi ve sizden öncekileri yarattı. Umulur ki böylece siz, takva sahibi olursunuz.

diyerek, Cenab-ı Allah, kelamıyla bizi bu hususta uyarmaktadır. Rabbinize kul olun. Çünkü kul, Rabbinizin yaratmış olduğu biz ile kendi bilinmek istemesi muradını zâhir kılmak için teşbihe çıkışta aldığı isimdir. “Sizi ve sizden öncekiler yarattı” beyanı ile her yaratılan, Yaratan’ın bir sıfatının esma ve suret giyerek zâhir oluşudur. Yaratılanın kendisine ait varlığı yoktur, varlığımız Yaratan’ın varlığı ile vardır.

Ölümü
Tebessümle
Karşılamağ istiyorsak,
Yaratana rızasını
Kazanmış olmamız
Gerekıyor.

İki yaratmadım Kendiliğimdir Yaratılma denen Halkiyetimdir
Cümle görülenler Fiillerimdir Eşya şehadette Eşma giyişim.

Kün emrime beli Demekte alem Zerreden Kürraye Zuhur ederim
Yaşamın her anı Ayrı şendeyim Bütünden kendimi Tesbih edişim.

Yerlerin göklerin Tek nuru benim Sıfatta zatımla Tecellideyim
Vahdetin kesreti Bilinmekliğim Varlıklar varımı Seyir edişim.

Adem'den secdenin Davetindeyim Halil'den sırrımı Bildirmekteyim
Fakir suretinde Muhabbetteyim Tenzihî teşbihi Tevhit edişim.

Resulullah efendimizin,

Ya rabbi bana eşyanın Hakikatini göster.

dediği cümle, burada aşikâr olur. Çünkü eşya Hakkın aleti olup, mazharı billahdır. Çünkü buraya fark makamı denilmiştir. Farktan maksat esmayı, müsemmasıyla tanıyıp, her şeyi yerli yerine koyarak zevk etmektir. Salık cümle nispetinden kurtulmuş olarak buraya gelir, Hak ile var olduğunun bilinç ve şuuruna erer, gerçek kulluğunu yaşamaya başlar. Bu kulluk nispetsiz kulluktur. Nebinin gerçek varisidir. Eşyadaki cümle tasarrufun Hakk'a ait olduğunu bilir ve eşyanın istidatı gereği, ne ise yerine koyarak tefekkür eder. Eşyanın yaratılışındaki istidatı fark ile sergilenen hikmetleri çözmeye başlar. Hikmet ehli olur. Eğer eşyanın istidanın ne olduğunu bilmez ise eşyayı istidanın dışında

kullanmaya kalkar ve o eşyaya zulüm etmiş olur. Bunun için noksanlığı eşyada zanneder, kendi noksanlığını görmez. Oluşumda Allah'ın muradını çözmeye başlayan ise, muradı ilahi neyi takdir etmiş ise, onun yaşamakta olduğunu görür ve böyle iman eder.

HER KAPIYA BİR KİLİDİM

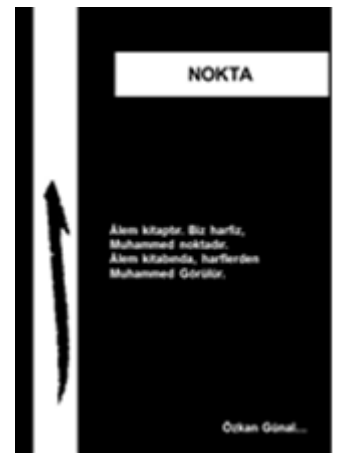
Kapı ile anlatılan sıfatlardır. Noktanın yani, Aşkın sıfata kilit olması anlatılıyor. Nasıl ki, kapının kilidi açılmadan kapıdan içeriye geçemeyiz, kapının dışında kalırsak, manada da aynı böyledir. Sıfatlar, nefse tâbî ise o sıfatlar ile nefsin sevdiğini ve arzuladığını görür, iştir, zikrederiz. Bizler bu hale nefsimizi zikretmek sonucu nefsimizi severek geldik ve nefsimizi zikretmeye devam ederek şirk olan bu hali sürdürürüz. Telkin olunan zikre hizmet ile Aşk uyardırıp, sıfatlarımızı nefse hizmet etmekten Allah'a hizmet etmeye çevirirsek, nefis bulunan kıblemizde, Hak bulunmaya başlar. Hal böyle olunca artık bizler Aşk olan sıfatların kilidini açmış oluruz. Hayat sıfatı, ilim sıfatı, irade sıfatı, kudret sıfatı, görme sıfatı, iştirme sıfatı, kelam sıfatı ile konuşan olarak Hakk'ı zikretmeye ve tecellide müşahede etmeye başlarız. Bu hususta, Yunus suresi 65 Ayette Cenabı Allah şöyle buyurmuştur:

Onların sözü mahzun etmesin seni. Şüphe yok ki üstünlük, yücelik Allah'ındır. Odur duyan, bilen.

Kendi ilahlığını ilan edip savunanların, sıfatların tecellisini nefesine tevhit ettiği için nefsinin görenlerin küfrü seni üzmesin denilmektedir. Onlar bilse de bilmese de Hakikat değişmez ve Hakikat Allah'ındır. Sıfatları ile zahir olan Allah'tır ve zahir oluş Allah'ın kendisini seyran etmesi içindir. Taha suresi 98 Ayette:

Sizin ilâhınız ancak kendisinden başka hiçbir ilâh bulunmayan Allah'tır. O, ilmiyle her şeyi kuşatmıştır.

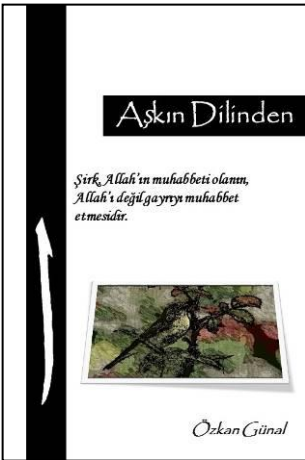
denilmektedir. İşte bizlerin ayeti Kerimelerde bahsedilen tevhide ermemiz için bu irfaniyetin kilidi olan Aşk uyardırmamız gerekir.

Ey sevgili canan!
İlk yaratılınsın.
Tafsilatın nuru,
Sevenine ruh olansın.
Sevenlerinden görülürsün
Sevenlerine.

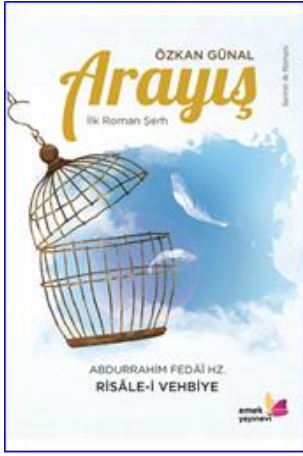
Kaçamak bakışlarda eriyen kalbimi, başımda esen sevda yeline bıraktım. Nasıl yanık kokusu var Aşkın alevinden, duyuyor musun?

- ☞ Yaratılmışlık, Allah'ın kendisine olan sevgisine muhabbet edışıdır.
- ☞ Yaratılmışlık Allah'ın fiili olduğu için cümle fiillerin faili Allah'tır.
- ☞ Yaratan Rabbin adıyla bu âlemi okumak, Kur'an okumaktır.
- ☞ Allah'ı mı bilmek istiyorsun? Bilinmek için yaratılan kendine bak!

Cihan dar geliyor taşıdığım aşka. Kendi mağaramda sıkıyor, sıktıkça, birbirine geçiyor bildiklerim. Gör, diyor, benimle beni gör. Kendimi zâhir kıldım seninle sana. Gör diyor, fakirleşip. Görecek göz, işitecek kulak, zikredecek dil için vücutlandım sende. Dünyayı senin; seni, kendim için yarattım. Aynaya baksan göreceğin ben olacağım. Tecelligâhımsın.

Sen kendinde ne görüyorsun? Şimdi fark etmelisin. Kulluğun, fenada ifna olan benliğinin tekrar bekada var olması değildir. Kulluğun, benliksiz, nispetsiz zâhirlîktir ki Hakk'ın zâhirine verilen somutluk ismidir. Kul, kendisinin ve bu âlemin Hakk'ın sıfat tecellisi olduğu bilinciyle bulunmaktadır. Senin aslında olman gereken haldir. Zaten yaratılma Kur'an'ı Kerimin Enam suresi 73 ayetinde,

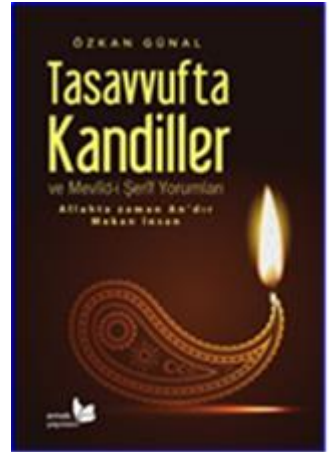
O, gökleri ve yeri Hak ile yaratandır. "Ol!" dediği gün her şey olur. O'nun sözü gerçektir. Sura üflendiği günde hükümranlık Onun dur. Gizliyi ve açığı bilendir ve O, hikmet sahibidir, her şeyden haberdardır.

denildiği gibi, Cenabı Allah'ın bilinmek istemesi ile ispata yani yaratılmışlığa çıkışında Hak ismi almasıdır. Sen bu âlemde her nereye bakıyor olursan ol, Hakk'a bakıyorsun, baktığında kendin dahi olsa bu değişmez gerçektir. Âlem aynadır, âlem aynasında görünen kendi bătınıdır. Sen, bătının olan Hakk'ın tafsilatına bakıyorsun. Mısıri Niyazi sultan bu hususun beyanında, şöyle demektedir. ***"Hak'tan ayan bir nesne yok, gözsüzlere pinhan imiş."*** Bu sözün üzerinde dur ve düşün. Şimdi dikkat et, bu makamın zevki de nihayet değildir, yol devam ediyor.

*

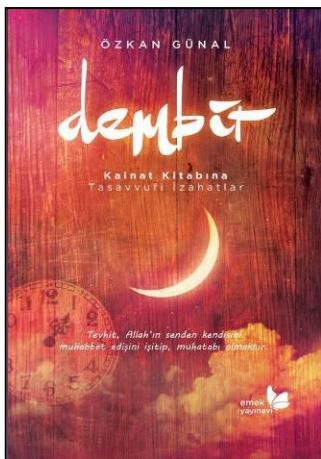
Oysa görünen tümüyle ayırmaksızın Allah'ın fail oluşudur ve Allah'ta noksanlık olmadığından noksan değil tamdır. Noksanlık bizim bakışımızdır. Ben, sen, o diye ayırım yapmak ikilik çıkartmaktır. İkilikle tevhit zikredilmez. Yaratılma, en küçüğünden en büyüğüne Allah'ın yaratmasıdır ve hiçbir zerre Allah'ın yaratması dışında kendisini var etmiş değildir. Bu sebeple ayırım yapılmaksızın cümle işler Allah'ın fail oluşudur. Bir işin failinin Allah olmaması için o işi yapanın kendisini Allah'a rağmen Allah'sız kalarak yaratmış olması lazım.

Bu mümkün değilse o zaman failinin Allah olmadığı bir işin de yapılıyor oluşu mümkün değildir. Şimdi bizim için çok değerli olan ve çok sevdiğimiz bir insanın yaptıklarına tek tek bakıp her yaptığını ayırıyor ve içlerinden bize göre olmaması gerekenleri ayırıyor muyuz? O insana bütünlüğüyle bakıp, bütünlüğüyle kabul ediyoruz. Oysa bütünlüğün içinde bizim abes dediğimiz çok şeyler olabiliyor ama hiç birisi noksan ve çirkin gelmiyor. Bana göre diye ayırım çıkartmıyoruz çünkü işi, o işi yapan sevdiğimizden ayırmıyoruz da ondan. Bu âleme de sevdiğimizize bakar gibi bakmalıyız ki her işin arkasında o işi yapanın sevdiğimiz olduğunu görelim.

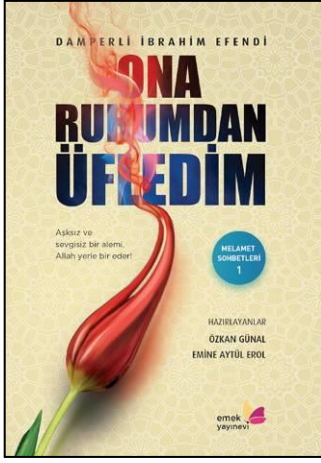
- **Derviş, kendisini tanıyandır**

Bizlerin kendimiz diye hitap ettiğimiz zahiriyle ve batınıyla bir bütün olan yaratılmışlıktır. Bizler, yüce yaratıcının iradesi dışında kendiliğinden oluşmuş varlıklar değiliz. Bu hakikat tüm evren için geçerlidir. Tek bir zerre dahi yoktur ki rabbın iradesi dışında kendiliğinden var olmuş olsun. Rab yüce Allah'ın yaratan olma özelliğinin esması olup Kur'an'ı Kerimin Araf suresi 172 ayetinde,

Hani Rabbın Âdemoğullarının sırtlarından zürriyetlerini izhâr etmişti de kendilerini kendilerine tanık tutarak ben, Rabbiniz değil miyim demişti; onlar da evet, tanıyız, Rabbimizsin demişlerdi. Bu da kıyâmet günü bizim bundan haberimiz yoktu dememeniz içindir.

denildiği gibi, Rab bizlere hitaben ben sizin rabbiniz değil miyim buyruğunda, yaratılmanın Rabbın yaratması olduğunu anlatmaktadır. İşte, Rabbın yaratması yaratılmış her zerrenin Rabbın iradesi olması, o iradenin, bilinmeklik muradı olmasından gelir.

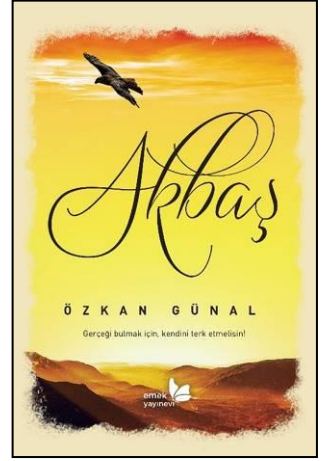
İnsan esfel için yaratılmadı. İnsan âlâ varlıktır. İnsan sıradan bir canlı değildir, gaye varlıktır. İnsan bir gaye için yaratıldı, insanı kendisine muhabbetçi olarak halk etti. Siz beni zikredin ta ki ben de sizi zikredeyim diyor, siz bana bir adım gelin ben size koşa koşa geleyim diyor. Allah'la insan konuştu, Musa konuştu onunla, Allah insana hitap etti, Allah insanla sevişti. Demek ki insan sıradan bir şey değil. İnsan yerini bilmezse sıradan bir şey olur. Taşdığı değeri, Allah katında yaradılış gayesini bilmezse sıradan birisi olur. Niyazi Sultan, "Sen hayvanlığı geçmemişsin insanlığı arzularsın" diyor. Arzula dur ne olacak. İnsan olmak istiyorsan hayvanlığı geçmen lazım... İşte Allah'ın rahmet ve merhamet sahibi oluşu, Allah'ın mağfiret sahibi oluşu hatta Allah'ın insana aşkı ve muhabbeti insanın o yerde kalmasına razı değil. Nereden anlıyoruz razı olmadığını?

Eğer "Ne haliniz varsa görün, sonra ben size sorarım" deseydi hâpı yutmuştu hepimiz. Ama razı olmamış uyarıcılar göndermiş, şfaatçiler, tebliğçiler gönderiyor. Peygamberler ve varislerini yani irşat makamını oluşturmuş. Var git kullarımı davet et, onlar da geliben görelere didarımı diyor Süleyman Çelebi Hz de. Bir şans daha tanıyor insana. Hadi git gerçeğe davet et onları ama esfelin şartlarına, esfelin zevklerine, yaşantısına o kadar alışmış ki insan bu davete kolay kolay icabet etmiyor çünkü otuz sene orada yoğrulmuş.

Hak etmek

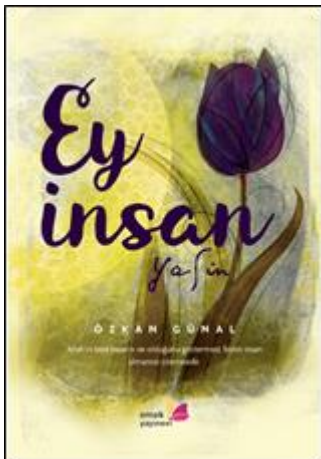
"İnsanlık, verilen bir şey değil,
Hak edilen değerdir"

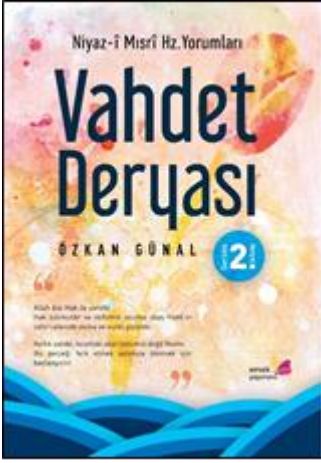
Akbaş denizden uzaklaşalı iki gün olmuştu ki gökyüzünde bir nokta halinde görünecek yükseklikte uçarken havada ama kendisinden daha aşağıda bir hareketlenme dikkatini çekti. Kendisi gibi bir kartalın havada uçan başka bir kuşu avlamak için ona doğru hamle yaptığını gördü. Havada uçan bir kuşu avlamak Akbaşın yapabileceği iş olmasını bırak, daha önce görmediği bir şeydi. Uzaktan izlemeye devam etti. Keskin gözleriyle daha dikkatli baktığında gördüğü kartal kendisinden daha yaşlıydı. Yaşlı kartal avının üstünden uçarak onu kovalıyordu, birden bire kanatlarını hafifçe kapatıp avına doğru hızlıca ilerlemeye başladı hiç kanat çırpmadan. Av olan kuş kartalın bu hamlesini gördüğünde o da aniden yön değiştirdi ve kartal tekrar kanatlarını açıp aynı yöne doğru hareketlendi. Onun, havadayken kanatlarını hafifçe kapatıp birden hızlanması, sonra tekrar kanat açıp yavaşlayarak yönünü bu kadar hızlı değiştirebilmesi kendisine çok zor gelmişti. Bunları düşünürken yaşlı kartal bir kere daha avı olan kuşa hamle yapıp bu sefer kuş yön değiştirmeden onu yakalayıp aldı pençelerinin arasına ve yavaşça büyük bir ağacın en üstünde bulunan yuvasına gitti. Akbaş, kendisine "Ben bu şekilde uçamıyorum oysa ben de bir kartalım" dedikten sonra yaşlı kartala yakın bir ağaca konmak için aşağıya doğru inmeye başladı.

1 – Yasin.

Ey insan! Ey Bizim kendimizi bilmeliğimiz olarak zuhur edişimiz olan habibim. Kendimizi bilmeliğimiz ibaresi ve devamında bu bilenin habibim oluşu, varlığının özünü anlatmaktadır. Bize yakınlığın Bizi bilmekle olduğunu ve bu bilmenin gayriyi bilmeden bilmeye olunca Bizim tarafımızdan sevildiğinde, Yasin esması alınmasında, anlatılmak istenen kavrayıp, kendini aynı özelliğe ulaştırmak, kulluğunun gereğidir. Çünkü seninle varlık âlemine çıkışımızın gayesi budur. Bize yakınlık ancak kendini Bizden uzak tutan ve şirk olan ikiliğinin, tevhit üzerine yaşamaya başlayarak, Bizde fena bulman sonucu, birleşmesiyle mümkündür. Senin kendini gördüğün nefsin ve aslın olan Ruhun, ayrı ayrı olduğu sürece ikiliktesindir. Oysa nefsim dediğin bedensel varlığın, Bizim fiil tecellimizdir ve bilinmek isteğimizin sebebidir. Nefsinde tecelli halinde, seninle zuhur eden Bizi değil de kendini gördüğün ve kendine zan ile bulunarak müstakil varlık verdiğin sürece şirk ediyorsun, şirk ehli olarak yaşıyorsun.

**Erişmedi dosta elim
Rahmana varmadı yolum
Çıkmadı başa menzirim
Ah gurbeta vah gurbeta**

*(Erişmedi dosta elim
Rahmana varmadı yolum
Çıkmadı başa menzirim
Ah gurbetlik vah gurbetlik)*

Niyaz-î Sultan **“Erişmedi dosta elim”** diyerek dosta varmak için Dostun dostuna gitmiş olmanın yeterli olmayacağını, dosta elimizin erişmesi olan dostun hali ile hâllenmek gerektiğinin önemine işaret etmektedir. Nedir dost?

Dost, dostunun hali ile hâllenen demektir ve en güzel dost Allah’tır. Nisa suresi 45 ayeti kerimede,

Allah, sizin düşmanlarınızı sizden çok daha iyi bilir. Allah, dost olarak yeter. Allah, yardımcı olarak da yeter

denilerek bu gerçek anlatılır. Evet, bizler dost olarak asla dost edinmememiz gereken varlığı, şirk ve fani olan nefsin ilahlığını seçmiş bir halde yaşayarak düşmanımızla ittifak yapmış halden, gerçek dost olan, baki olan, yaratılmış bizler için en büyük güzellik ve zenginlik olan Allah’ı seçmeliyiz. Dost olarak Allah’ı seçip, Allah’tan razı olmak sonucu Allah’ın rızasına erip, Allah’ın hali ile hâllenmek dost olmaktır. Bizim en güzel dosta dost olmamızın yolunu yine Cenab-ı Allah, Nisa suresi 125 ayeti kerimede şöyle buyurmaktadır,

Ve hanif olarak Hz. İbrâhîm’in dînine tâbî olmuş ve vechini Allah'a teslim ederek muhsin olan kimseden, dinen daha ahsen kim vardır. Ve Allah, Hz. İbrahim’i dost edindi

Allah ile dost olmak, tevhit imanına tâbî olup, yüzümüzü Allah’a teslim ederek, kendi şirk olan ikiliğimizi, varlığımız dediğimiz zahir oluşumuzda tecelli olanın Allah varlığı olduğunu görerek birlemektir. Bizler bu kemâlata erince Hz. İbrahim As. gibi gerçek dostluğa ermiş oluruz ki Niyaz-î sultanın vurgu yaptığı burasıdır. Bir meydana dâhil olup, Mürşid-i Kâmile ikrar vermek dostluğa ermek demek değil, ilk adımdır. Ayeti kerimede **“Muhsin olan”** diyerek vurgu yaptığı yer burasıdır. Muhsin yani başladığı işi iyi yapıp sonuçlandıran demektir. Sonuç ise yine ayeti kerimede **“Ahsen”** denilerek anlatılan yerdir.

Ahsen, en güzel demek olup, kendi varlığını Allah’ta fena kılan, Allah ile güzelleşir. İşte Hz. İbrahim As gibi Allah ile dost olmak budur. Bunun için Zikrullah ile kalbe abdest aldırıp, nefsi feragat gerekir. Nefis ise, kendi ilahlığı bitsin, varlığı hiç olsun, ruha secde etsin istemez. Kulaklarımız, gözlerimiz, ağızımız, irademiz, ilmimiz, kudretimiz, diriliğimiz, Hakk’a değil nefse açaksa, bizlerin eli dosta erişemez.

Bu sebeple beyitte bahsi geçen **“Rahmana varmadı yolum”** beyanıyla anlatılan ve Rahman olan kendi varlığımın sebebi sıfatlar tecellisinde, var olarak nefsimizi görmeye devam ederek küfür üzerine olmaya devam ederiz. Allah’ın Rahman sıfatı, merhamet eden, rızık veren, sağlık veren, hayat veren ve sığınılacak olan ve sıfatlarının tecellisi anlamlarına gelmektedir. Enbiya suresi 112 ayeti kerimede,

Rabbim, onlar hakkında Hakkaniyetle, adâletle hükmünü ver, icraat yap. Bizim Rabbimiz, Rahmet sahibi Rahman olan Allah’tır. İsnat ettiğiniz yakıştırmalarınıza karşı, yardımına sığınılacak olandır

buyruluyor. Sığınılacak olan ibaresini anlamak gerekir ki Rahmanın özü burasıdır. Bir insan sığındığı vakit, artık sığındığında gizlidir. Sığındığı ondan irade, görme, işitme, hayat, kudret olarak görünür. Sığınanın kendi iradesi kendi varlığı kalmaz sığınılan, sığınanda gözükmeye başlar.

BİTİM

Değerli okuyucu,

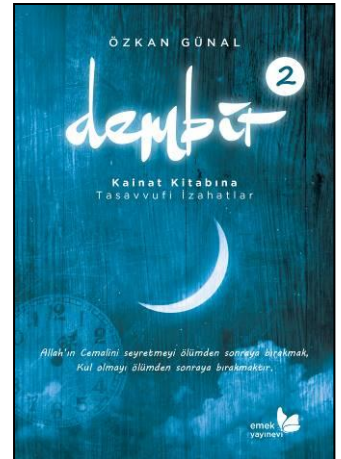
Emek Yayınevi, Dembir dergisinin 2017 yılı ikinci, toplam yirmi altıncı sayısını okuduğunuz için emeği geçenler olarak hepimize çok teşekkür ederiz. Umarız okuduklarınızın **Yaratılmışlığa** olan bakışınıza katkısı olmuştur.

Yaratılmışlık, bilinmek isteyen Allah'ın Kendisini bilinirliğe çıkartmasıdır ki varlık âlemi dediğimiz bilinirlik âlemi olduğundan, her ne var ise ispat olan, Allah'ın bilinirliğidir. Bizler bilme özelliği ile yaratılmışlar olarak bilinmek ve bilmeklik zıttıyla var edilmişleriz ve bu sayede âlemde yani bilinirlikte bilgiyle muhatabız. Bilginin vücutlanmış hali olan yaratılmışlık madde boyutuna madde olarak çıkınca özündeki bilgiyi bilinir kılmış olduğundan, bilen insan bilgiden bilineni bilmeye başlar. İşte insan "Ahsen" olmaklık olan bu özelliğiyle yaratılmışlık bilgisinde bilinir olan Rabbini bilmeye başladığında bu bilişle, gayrılıksız bilme olarak şahadet gerçekleşir. Yaratılmışlığı bilen kendisini bilemez. Allah'ı bilmek ve tanımak yaratılmışlığı bilip tanımakla mümkündür.

Bu sayımızı, Emek Yayınevinden yakında yayınlanacak olan, Özkan Günal'ın kaleme aldığı, düzenlemesini Emine Aytül Erol'un yaptığı, **Dembir 2** isimli eserle noktalıyoruz.

*

Kandiller tüm İslam âlemi için önem arz eden olgular olup "İslam'da yeri var mı, peygamber zamanında kutlanmış mı?" Gibi sorularla tartışılmaya devam edilmekle birlikte, İslam'dan altı yüz yıl sonra yürürlüğe girmiştir gibi söylemlerle önemi zayıflatılmaya çalışılsa da insanlık için çok faydalı olduğu tartışılmaz bir gerçektir. İnsanlığa yılın belli aralıklarında, Hz Muhammed'e, İslam'a, tevhide ait imanî güzelliklerin hatırlatılması ve hele ki günümüzde dayatılan sadece maddeye dayalı yaşam süren ama Allah'ın varlığına da inananlara maneviyatı hatırlatan kutsallardır. Kutsiyetleri içlerinde barındırdıkları güzelliklerin kutsiyetinden gelmektedir. Çok değerli bir mücevherin içine konulduğu kutu da içindeki mücevher kadar değer kazanır. Tıpkı insan gibi...

Kandiller sırasıyla, Mevlid Kandili, Regaip Kandili, Mirac Kandili, Beraat Kandili ve Kadir gecesi olarak kutlanmaktadır. Bu gecelerde günün önemine dikkat çekmek için minarelerde kandil yakılmasıyla isimlerinin sonuna kandil ismi eklenmiştir. İnananlar kendilerince bu günlerde ibadetlerini yapıp, dualar edip kendileri için en güzel şekilde değerlendirmeye çalışırlar. Dünyevî yaşama kapıldıklarından dolayı uzak kaldıkları inanca yakınlaşmayı gerçekleştirirler. Nasıl ki ibadetlerin hem zahir hem de batın yönü varsa kandillerin de hem zahir hem batın yönü vardır. İmanın iki boyutu olan bu değerler kendi alanlarında mesuliyet yüklerler. İlkokul öğrencisinin ilkokula göre çalışıp ödev yapması kendisine göredir, lise öğrencisinin kendisine göre. Nasıl ki ilkokuldan liseye geçmiş bir öğrenci, "Ödev ve ders çalışmak artık yok, onlar ilkokulda kaldı" diyemezse ve bundan sonra liseye göre ders çalışıp ödev yapma sorumluluğu taşımalıysa, aynen öyle. Evet, ilkokula göre ders çalışıp ödev yapmak bitti doğru ama ilkokula göre. Şimdi liseye göre başladı. İman boyutu da böyledir. Şeriatın ibadetleri şeriata göre, hakikatin ibadetleri hakikate göredir, ibadet bitmez. Namaz hakikate göre, oruç hakikate göre, hac hakikate göre, kelimeyi şahadet hakikate göre, zekât hakikate göre olacak, namazsız, oruçsuz, zekâtsız, hacsız, şahadetsiz kalınmayacak.

Gönlümüz, gönüller sultanı, Melami Mürşid-i Kâmil'i, Damperli İbrahim, Halil İbrahim Baki Hz. ile beraberdir. Üzerimizdeki nurunun bizi aydınlatması, gönlümüzdeki yanan kandil oluşu, daimi olsun.

Allah Allah